

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej
w 2017 roku w powiecie ostrowskim**

Opracował zespół pracowników
Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Ostrowie Wielkopolskim
pod kierunkiem mgr farm. Tadeusza Andrzeja Bilińskiego

Ostrów Wielkopolski - luty 2018

SPIS TREŚCI

	Strony
W S T Ę P.....	3
SEKCJA EPIDEMIOLOGII.....	4
SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	10
SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ.....	14
SEKCJA HIGIENY PRACY.....	25
SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY.....	32
SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....	34
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	37
SYSTEM JAKOŚCI W NADZORZE.....	47
SYSTEM JAKOŚCI W LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII.....	48

W S T Ę P

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017 roku kontynuując działania z lat ubiegłych – zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017 r. poz.1261 z późn. zm.) - sprawowała nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. zdrowotnymi żywności i żywienia i przedmiotów użytku,
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

1. sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
2. prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska,
3. prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim obejmuje swoją działalnością teren 8 gmin o łącznej powierzchni 1.160 km². Liczba ludności zamieszkującej ten teren wynosi 161,754 osób. Nadzorem PSSE objętych było 3314 obiektów. W 2017 roku przeprowadzono w nich 1846 kontroli, wydano 440 decyzji merytorycznych oraz 350 decyzji płatniczych, nałożono 20 mandatów karnych na łączną kwotę 6100, 00 zł.

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowskiego, od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie, choć okresowo odnotowuje się zwyżki zachorowań na określone jednostki.

W minionym 2017 roku, odnotowano ognisko zachorowań na ostre **wirusowe zapalenie wątroby typu A**, co było konsekwencją wzrostu zachorowalności zarówno w Wielkopolsce, Polsce i Europie. Ostatnie pojedyncze zachorowania na terenie powiatu rejestrowano w latach 2009 – 2013. W okresie od 6 lutego do 30 sierpnia zarejestrowano 41 przypadków, w tym 8 dzieci do 14 roku życia. 40 osób było hospitalizowanych na oddziałach zakaźnych. W zdecydowanej większości zachorowania wystąpiły wśród osób zamieszkałych w mieście – 32, na wsi 9. Zachorowało większość mężczyzn – 24, kobiet – 17. Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynikało, że żadna z osób nie wskazała jednoznacznie możliwego źródła zakażenia. W wywiadach epidemiologicznych ustalono, że 18 osób spożywało wyroby garmażeryjne pochodzące z jednej firmy garmażeryjnej działającej na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego, 20 osób często spożywało surowe owoce i warzywa pochodzące z różnych źródeł, 16 osób spożywało posiłki poza domem lub kupowało gotowe produkty niewymagające dalszej obróbki w różnych punktach, 5 osób wskazało na częste wyjazdy krajowe i zagraniczne, 14 zachorowań pochodziło z kontaktu domowego z osobą chorą, 2 zachorowania z kontaktu z osobą chorą na WZW A innego niż domowy, 4 osoby o orientacji homoseksualnej.

W związku z otrzymanymi zgłoszeniami od lekarzy o podejrzeniu lub potwierdzeniu zachorowania na WZW A oraz informacjami powziętymi z inicjatywy pracowników PSSE, przeprowadzono łącznie 46 wywiadów epidemiologicznych. Wszystkie osoby z kontaktu, ustalone podczas dochodzeń epidemiologicznych w liczbie 162, zostały zgłoszone do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, celem objęcia nadzorem lekarskim.

W ramach nadzoru sanitarnego we wszystkich obiektach żywnościowo–żywnościowych, wskazywanych przez osoby chore, jako miejsca spożywania lub zakupu produktów żywnościowych, przeprowadzono łącznie 33 kontrole tematyczne. Ponadto, w przypadku osób chorych oraz ustaleniu osób z kontaktu z chorymi, które zatrudnione były w branży spożywczej, w kontakcie z wodą lub dziećmi do 6 roku życia – prowadzone były bieżące kontrole oraz wizytacje informacyjno–edukacyjne w tych placówkach. W związku z tym, przeprowadzono 192 kontrole w obiektach żywnościowo–żywnościowych, 92 kontrole i wizytacje w placówkach oświatowo–wychowawczych, 38 kontrole w zakładach pracy oraz 30 kontrole stacji uzdatniania wody. Podczas kontroli udzielano instruktażu na temat metod zapobiegania zakażeniom WZW A poprzez wzmożenie przestrzegania elementarnych zasad higieny, możliwości wykonania szczepień ochronnych oraz udostępniano ulotki informacyjne.

W trakcie trwania ogniska PPIS uczestniczył w wielu posiedzeniach Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Komisji Zdrowia oraz Sesji Rady Miejskiej przedstawiając bieżącą sytuację epidemiologiczną zachorowań na terenie powiatu, udzielając porad i informacji oraz uczestnicząc w podejmowanych decyzjach i przedsięwzięciach.

PPIS systematycznie przekazywał informacje Prokuratorowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim podczas spotkań oraz udostępniając pełną dokumentację z opracowywanego ogniska – na bieżąco przekazywano Policji wywiady epidemiologiczne wraz z całą dostępną dokumentacją dotyczącą osób chorych oraz protokoły z kontroli sanitarnych i inną dokumentację w przedmiotowej sprawie.

Na bieżąco przekazywano telefoniczne raporty o zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (WPWIS) oraz Powiatowego i Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Do WPWIS codziennie przekazywano pisemne raporty o podjętych działaniach.

PPIS oraz rzecznik prasowy PSSE udzielili wielu wywiadów zarówno lokalnym jak i ogólnopolskim mediom. W związku z bardzo licznymi pytaniami mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego oraz osób dzwoniących z całego kraju, PPIS uruchomił dwie linie telefoniczne

w ramach których na bieżąco udzielano wszelkich informacji (udzielano kilkudziesięciu informacji dziennie).

Na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim został umieszczony (i był na bieżąco aktualizowany) komunikat PPIS o aktualnej sytuacji epidemiologicznej zachorowań na WZW A na terenie powiatu oraz informacje na temat dróg szerzenia i metod zapobiegania zakażeniom. Umieszczona została również ulotka opracowana przez PSSE. Niniejsze ulotki udostępniono drogą e-mail do wszystkich placówek oświatowo–wychowawczych oraz urzędów, celem powielenia i rozpowszechnienia. Ponadto ok. 500 ulotek udostępniono podczas bieżących kontroli.

Przedstawiciele PPIS uczestniczyli w spotkaniach organizowanych w placówkach oświatowo–wychowawczych na terenie powiatu, udzielając rodzicom oraz gronu pedagogicznemu informacji na temat zapobiegania WZW A.

W wyniku podjętych działań informacyjno–edukacyjnych na terenie powiatu, ponad 700 osób zaszczepiło się przeciwko WZW A. PPIS podjął także decyzję o wykonaniu szczepień przeciwko WZW A wśród pracowników PSSE, którzy byli bezpośrednio związani z opracowywaniem ogniska – zaszczepionych zostało 19 osób.

Po wygaszeniu ogniska zarejestrowano jeszcze 2 zachorowania sporadyczne, niezwiązane z ogniskiem. Zachorowania dotyczyły dwóch kobiet, zamieszkałych w mieście i na wsi. W jednym przypadku ustalono, że osoba przed zachorowaniem często podróżowała za granicę, w drugim nie ustalono żadnego możliwego źródła zakażenia.

W roku 2017 odnotowano spadek zachorowań na **salmonellozy – zatrucia pokarmowe**. Ogółem zarejestrowano 16 przypadków zachorowań, z tego 6 pochodzących z ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego. Hospitalizowano 8 osób. W przypadku pojedynczych zatruc, w 3 przypadkach w dochodzeniach epidemiologicznych ustalono, że domniemanym źródłem zakażenia było spożycie potraw z dodatkiem surowych jaj, pochodzących z niewiadomego źródła.

Jedno ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wystąpiło w miesiącu sierpniu, podczas uroczystości rodzinnej zorganizowanej w domu prywatnym, w której uczestniczyło 28 osób, w tym 4 dzieci do 14 roku życia. Zachorowało 6 osób, w tym 1 dziecko w wieku 2 lat po spożyciu ciasta piankowego na bazie surowych jaj. Żadna z osób chorych nie była hospitalizowana. Badania kału wykonano u 5 osób chorych, u wszystkich badanych potwierdzono zakażenie pałeczkami *Salmonella Enteritidis*. Pobrano 1 próbę żywnościową (ciasto piankowe), w badanej próbce potwierdzono obecność pałeczek *Salmonella Enteritidis*.

Drugie ognisko zbiorowego zatrucia wystąpiło po spożyciu potrawy z dodatkiem grzybów, po szkoleniu zorganizowanym w jednej z restauracji na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Początkowo PPIS otrzymał zgłoszenie o podejrzeniu zatrucia grzybami, jednak po wykonaniu badań toksykologicznych wykluczono zatrucie. Z przeprowadzonego wywiadu epidemiologicznego z chorą wynikało, że kilka godzin przed wystąpieniem objawów (w postaci zawrotów głowy, nudności, biegunki i osłabienia), pacjentka uczestniczyła w/w szkoleniu, podczas którego spożywała między innymi potrawę z dodatkiem grzybów – borowików. Podczas dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że w szkoleniu uczestniczyły 34 osoby, z czego 30 również spożywało potrawę z grzybami. Z przeprowadzonych wywiadów wynikało, że u 2 innych osób, uczestniczących w szkoleniu, wystąpiły podobne objawy (biegunka i bóle brzucha) – jednak do lekarza nie zgłosiły się. Ostatecznie pacjentka została wypisana do domu w stanie dobrym z rozpoznaniem ostrego nieżytu żołądkowo–jelitowego.

W roku 2017 do PPIS zgłoszono ponad 12 000 więcej podejrzeń/zachorowań na **grypę**, niż w roku 2016. Zgłoszonych przypadków było 83 180, a w roku 2016 – 71 103. Najwyższe wartości zachorowań odnotowywano w miesiącach styczeń i luty. Zgonów nie zarejestrowano.

W ramach nadzoru nad grypą SENTINEL pobrano 27 prób od pacjentów z objawami grypy, z tego w 16 przypadkach wykryto wirus grypy typu A, pozostałe wyniki ujemne (11).

W minionym roku zarejestrowano wzrost zachorowań na boreliozę – zarejestrowanych zostało 28 przypadków, w roku 2016 – 13. Nie odnotowano ekspozycji zawodowej. W 18 przypadkach zachorowania zostały potwierdzone badaniem serologicznym, 2 osoby były hospitalizowane, pozostałe leczone ambulatoryjnie. W większości zachorowania wystąpiły po ukąszeniu przez kleszcza, na terenie ogrodów, łąk i lasów powiatu ostrowskiego, oraz po jednym

przypadku gdzie do ukąszenia doszło w Kołobrzegu – powiat kołobrzegi, województwo zachodniopomorskie; Legnicy – powiat legnicki i Bolkowie – powiat jaworski – w województwie dolnośląskim.

Nieznacznie zwiększyła się również zachorowalność na **krztusiec** – w minionym roku zarejestrowano 9 przypadków, w roku 2016 – 4. Większość osób chorych był zaszczepiona p/krztuscowi, co najmniej szczepieniem pierwotnym. Odnośnie dwóch osób brak danych o szczepieniu. Najwięcej zachorowań wystąpiło w I kwartale. Wszystkie zachorowania potwierdzone badaniami serologicznymi, leczone ambulatoryjnie.

W minionym roku 2017 odnotowano wzrost zachorowań na **ospę wietrzną** – zarejestrowano 794 przypadki, tj. o ponad 200 więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej zachorowań wystąpiło wśród dzieci, jednak rejestrowano także przypadki zachorowań wśród osób dorosłych, i były to zachorowania o ciężkim przebiegu, w 5 przypadkach wymagające hospitalizacji.

W minionym roku zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na **inwazyjną chorobę pneumokokową**, które głównie przebiegały pod postacią posocznicy. Przebieg zachorowań od bardzo do średnio-ciężkiego. W jednym przypadku zachorowanie wystąpiło u niespełna 4 letniego chłopca, szczepionego przeciwko pneumokokom. Przebieg zachorowania bardzo ciężki, po bardzo długiej hospitalizacji i rehabilitacji zakończony wyzdrowieniem. Dziecko od kilku lat mieszka w Wielkiej Brytanii. Objawy chorobowe pojawiły się w trakcie podróży do Polski. W 2 przypadkach zachorowania zakończone zgonem, z powodu innych chorób współistniejących i dotyczyły osób starszych.

Zarejestrowano także 1 przypadek **inwazyjnej choroby meningokokowej** przebiegający pod postacią posocznicy. Zachorowanie dotyczyło 14 letniego chłopca, uczęszczającego do szkoły. Przebieg zachorowania ciężki, zakończony wyzdrowieniem. Z posiewu krwi wyhodowano *Neisseria meningitidis* serotyp B. Nadzorem epidemiologicznym objęto łącznie 77 osób z najbliższego otoczenia, które otrzymały chemioprophylaktykę (czyli jednorazowe podanie odpowiedniej dawki antybiotyku).

W minionym roku zarejestrowano także 1 przypadek **inwazyjnej choroby wywołanej przez haemophilus influenzae**, przebiegający pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Zachorowanie wystąpiło u 9 letniej dziewczynki, zaszczepionej przeciwko *Haemophilus influenzae* typu B. Przebieg zachorowania średnio-ciężki, zakończony powrotem do zdrowia.

W minionym roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na **gorączkę denga**. Zachorowanie wystąpiło u 24 letniej kobiety, która przed wystąpieniem objawów w postaci (gorączki, bóli głowy i kostno-mięśniowych, wysypki rumieniowej na skórze całego ciała) powróciła z czteromiesięcznego pobytu w Azji Południowo-Wschodniej (Malezja, Kambodża, Wietnam, Laos). Podczas dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że w trakcie pobytu pacjentka została ukąszona przez komary. Przebieg zachorowania średni, zakończony wyzdrowieniem.

W roku 2017 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zgłoszono:

1. 104 przypadki pokąsań przez zwierzęta (psy, koty, małpa), z tego 14 osób zakwalifikowano do szczepień p/wścieklicznie;
2. 14 nowych zachorowań na gruźlicę.

Tab.1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim – porównanie rok 2016/2017

Lp.	Jednostka chorobowa	2016	2017
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	83	16
2.	Salmonelozy – zakażenia pozajelitowe	3	3
3.	Bakteryjne zakażenia jelitowe <i>Clostridium difficile</i>	34	15
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe, w tym u dzieci do lat 2	27 14	32 16
5.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym dzieci do lat 2	103 53	91 39
6.	Krztusiec	4	9
7.	Płonica (szkarlatyna)	41	57
8.	Borelioza z Lyme	13	28
9.	Ospa wietrzna	570	794
10.	Różyczka	4	0
11.	Róża	10	16
12.	Świnka	2	4
13.	Grypa i podejrzenia grypy	71103	83180
14.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	43
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe	22	13
16.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	19	9
17.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	0	4
18.	Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	8	8
19.	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone	23	5
20.	Inwazyjna Choroba Meningokokowa	0	1
21.	Inwazyjna Choroba Pneumokokowa	9	7
22.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	0	1
23.	Nowo wykryte zakażenia HIV	3	6
24.	Kiła	2	6

W roku 2017 Sekcja Epidemiologii przeprowadziła ogółem 369 dochodzeń epidemiologicznych, w tym:

1. 139 wywiadów w związku ze zgłoszonymi zachorowaniami na choroby zakaźne;
2. 107 wywiadów przeprowadzonych w związku ze zgłoszeniami dodatnich wyników biologicznych czynników chorobotwórczych;
3. 104 wywiady wśród osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę;
4. 11 dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach.

Szczepienia ochronne

Na terenie powiatu ostrowskiego działa 31 punktów szczepień, zlokalizowanych w 29 placówkach medycznych (2 placówki posiada 2 punkty szczepień), w tym:

1. 28 gabinetów szczepień lekarzy rodzinnych, w których realizowane są szczepienia obowiązkowe i zalecane dzieci, młodzieży i dorosłych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych,
2. 1 punkt szczepień przy Oddziale Neonatologicznym w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej, gdzie realizowane są szczepienia przeciw gruźlicy i WZW B noworodków,
3. 1 punkt szczepień przy Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej, gdzie wykonywane są szczepienia przeciw tężcowi osób zranionych, narażonych na zakażenie tężcem oraz szczepienia przeciw WZW B pracowników medycznych ZZOZ;

4. 1 punkt szczepień przy Fresenius Nephrocare Polska sp. z o. o. Centrum Dializ Fresenius Ośrodek Dializ nr 70 w Ostrowie Wielkopolskim, gdzie prowadzone są szczepienia przeciw WZW B osób dializowanych.

W roku 2017 przeprowadzono 26 kontroli w zakresie szczepień ochronnych, które obejmowały ocenę realizacji szczepień zgodnie z Programem Szczepień, prowadzenie dokumentacji szczepień, kwalifikacje personelu realizującego szczepienia ochronne, gospodarkę preparatami szczepionkowymi finansowanymi z budżetu państwa, terminy ważności szczepionek, zachowanie łańcucha chłodniczego, poprzez zapewnienie odpowiednich warunków transportu i przechowywania szczepionek (zaopatrzenie placówek w odpowiednie termotorby i urządzenia chłodnicze, zapewniające utrzymanie optymalnej temperatury), zabezpieczenie szczepionek na wypadek awarii lub zaniku zasilania (algorytm postępowania ze szczepionkami, umowy na ewentualne przechowanie, zaopatrzenie w monitoringi temperatur, agregaty prądotwórcze itp.) oraz postępowanie ze użytym sprzętem jednorazowym.

W minionym roku w związku z wprowadzonymi zmianami w Programie Szczepień Ochronnych na rok 2017 cała populacja dzieci urodzonych od 01.01.2017 roku została zaszczepiona przeciwko pneumokokom, w schemacie określonym w programie 2 dawki szczepienia pierwotnego w 2 i 4 miesiącu życia oraz 3 dawka szczepienia pierwotnego w 13 miesiącu życia.

W minionym roku niepokojąco wzrosła liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Odnotowano prawie trzykrotny wzrost – zarejestrowano bowiem 140 nowych przypadków, gdzie rodzice odmówili wykonania szczepień. W roku 2016 takich przypadków rejestrowano 51, a w roku 2015 – 38. Na koniec roku 2017 ogółem zarejestrowanych było 192 dzieci nieszczepionych z powodu braku zgody rodziców oraz 272 opiekunów prawnych (rodziców), wobec których prowadzone jest postępowanie administracyjno–egzekucyjne.

Wobec osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień PPIS prowadzi postępowania administracyjne zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami prawa, polegające na przesyłaniu do zobowiązanych pism informacyjno–edukacyjnych, wystawianiu upomnień, a w przypadku dalszego niewykonania obowiązku przekazywaniu spraw do organu egzekucyjnego, którym w świetle prawa jest wojewoda.

W minionym roku PPIS wystawił 39 upomnień oraz skierował do organu egzekucyjnego 37 wniosków o egzekucję administracyjną wraz z tytułami wykonawczymi.

Ponadto, PPIS wystawił 31 postanowień wyrażających stanowisko wierzyciela w przedmiocie zarzutów zgłoszonych przez osoby zobowiązane (rodziców) do prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

W minionym roku do PPIS zgłoszono 20 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 3 o przebiegu poważnym oraz 17 o przebiegu łagodnym, po różnych szczepionkach. Wszystkie odczyny zakończone pełnym powrotem do zdrowia.

Kontrole sanitarne

W 2017 roku Sekcja Epidemiologii współuczestniczyła w 147 kontrolach sanitarnych podmiotów prowadzących działalność leczniczą w zakresie: prawidłowego prowadzenia procesów dezynfekcji, sterylizacji, stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu, a także prawidłowego postępowania ze użytym sprzętem jednorazowym.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano doraźne zalecenia, które w większości dotyczyły poprawy stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętu. Nie nałożono mandatów karnych. Procesy dekontaminacji prowadzone są zgodnie z wytycznymi oraz opracowanymi przez podmioty procedurami/schematami/algorytmami postępowania. Dekontaminacja prowadzona jest przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych o pełnym spektrum działania, w zależności od miejsca i materiału poddanego procesowi dezynfekcji. Placówki lecznictwa ambulatoryjnego, w których udzielane są świadczenia medyczne przy wykorzystaniu narzędzi sterylnych (jałowych), w większości posiadają urządzenia wyjaławiające typu autoklaw lub korzystają z usług innych podmiotów spełniających wymagania GMP lub ISO. Aparaty wyjaławiające podlegają wewnętrznej kontroli – proces sterylizacji kontrolowany jest testem chemicznym (test paskowy). Jeden raz w miesiącu urządzenia badane są testem biologicznym (wyniki do wglądu, niekwestionowane).

Działania dotyczące spraw obronnych, obrony cywilnej i bioterroryzmu

W minionym roku 2017 Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim brała udział w 4 treningach, w tym: 2 treningi z zakresu Stałego Dyżuru na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, 1 trening w zakresie Systemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania na wypadek sytuacji nadzwyczajnych - organizowanych przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki oraz współuczestniczono w 1 treningu Krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania organizowanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

Ponadto w minionym roku przesłano 54 meldunki do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) w Ostrowie Wielkopolskim.

Na bieżąco prowadzona jest aktualizacja posiadanej dokumentacji w zakresie Obrony Cywilnej i Spraw Obronnych, wykorzystywanej w trakcie prowadzonych ćwiczeń/treningów i aplikacji ARCUS 2005.

SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Zadaniem Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku jest sprawowanie nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych określających wymagania higieniczne i zdrowotne w następujących zakładach:

1. produkujących żywność (wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie napojów bezalkoholowych i wód mineralnych, zakłady garmazeryjne, młyny, wytwórnie makaronów, koncentratów spożywczych, wytwórnie używek, wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi, inne wytwórnie żywności),
2. wprowadzających żywność do obrotu (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe, inne obiekty obrotu żywnością),
3. żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, pijalnie piwa, punkty małej gastronomii),
4. żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki i bufety pracownicze, bloki żywienia w domach opieki społecznej, w szpitalach, żłobkach, specjalnych zakładach wychowawczych, na koloniach, półkoloniach i obozach, zakładach usług cateringowych),
5. wytwórnie oraz miejsca obrotu przedmiotami użytku (m.in. opakowań żywności, wyrobów ceramicznych),
6. obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu do przewozu artykułów spożywczych.

Na dzień 31.12.2017 roku liczba w/w obiektów wynosiła 1881 łącznie, natomiast samych obiektów żywnościowo-żywnościowych z wyłączeniem środków transportu oraz wytwórni materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością i miejsc obrotu przedmiotami użytku 1577.

W roku 2017, na podstawie całorocznego harmonogramu pracy nadzoru nad obiektami, a także planu poboru próbek, na wnioski petentów (m.in. interwencje), w ramach współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi (Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Ochrony Środowiska) oraz z inicjatywy Głównego Inspektora Sanitarnego, skontrolowano 665 obiektów, w tym również środki transportu, miejsca obrotu materiałami do kontaktu z żywnością i miejsca obrotu kosmetykami, przeprowadzając w nich łącznie 667 kontroli i rekontroli. Efektem stwierdzonych uchybień w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych stało się wydanie 12 decyzji związanych z działalnością represyjną dotyczącą nieprawidłowości sanitarno-technicznych, w tym 3 decyzje o unieruchomieniu zakładu (lokale gastronomiczne), 2 decyzje unieruchamiające zakład w części (dot. ciastkarni), nałożenie 17 mandatów karnych kredytowych na kwotę 5 500,00 zł za zaniedbania dotyczące uchybień bieżącego stanu sanitarnego, wprowadzanie artykułów spożywczych przeterminowanych oraz brak identyfikacji surowców i produktów. Żaden z ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego obiektów, nie uzyskał ilości punktów pozwalającej sklasyfikować go jako obiektu negatywnego, ani też nie wykazał nieprawidłowości, które skutkowałyby oceną „negatywną”.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF (system wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych), otrzymano 25 powiadomień, które dotyczyły kwestionowanych produktów.

Powiadomienia ALARMOWE:

1. Wiórki Kokosowe produkcji indonezyjskiej z uwagi na obecność bakterii *Salmonella*;
2. Kurkuma pochodząca z Indii, przekroczenie dopuszczalnego poziomu Aflatoksyny B1 oraz sumy Aflatoksyn B₁ + B₂ + G₁ + G₂;
3. „Zupa z ciecierzycy” wyprodukowanej przez firmę SYS w Kamionce - przyczyna zawartość kminu rzymskiego mielonego firmy Romar, zawierającego bakterie *Salmonelli*;
4. Rodzynki KRESTO, pochodzenie: Turcja, przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu Ochrotoksyny A(OTA);
5. Produkty Jajeczne, pochodzenie Niemcy – obecność Fipronilu w w/w produktach;
6. Krystaliczna woda góraska niegazowana Żywiec Zdrój 1,5 l., stwierdzenie *Pseudomonas aeruginosa*;
7. Ekologiczny imbir wyprodukowany przez Dary Natury w Korycinach, obecność bakterii *Salmonella spp.* oraz *Enterobacteriaceae*;

8. Łyżki cedzakowe pochodzące z Chin, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu;
9. Animal Cuts – suplement diety - prod. USA, obecność *extraktu z nasion Jojoby* (Jojoba Seed Extret);
10. Rodzynki SUŁTAŃSKIE – producent: FHU Knopack Konin, stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu *Ochratoksyny A*;
11. Proszek jajeczny – producent firma Consuma Zagorzyn, obecność bakterii *Salmonella* ;
12. Czekolada biała – producent ZWC Milano w Przeźmierowie dla Rossmann, obecność bakterii *Salmonella*;
13. Woda źródłana niegazowana ŚWIĘTOKRZYSKA, prod. Drink Food Suchedniów, przyczyna; obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*;

Powiadomienia INFORMACYJNE:

1. Creatine suplement diety pochodzący z USA, kwestionowany z uwagi na obecność składnika azotanu kreatyny;
2. Black Bombs – suplement diety, pochodzenie Wielka Brytania, w składzie zawiera N-izopropylonorsynefrynę będącą pochodną oksylofryny i oktopaminy. GIS nie posiada danych potwierdzających historię spożycia N-izopropylonorsynefryny na terenie Unii Europejskiej przed 15.05.1997 roku oraz dokumentów potwierdzających, że w/w składnik stanowi nową żywność dopuszczoną do obrotu na terenie UE;
3. Koncentrat pomidorowy 3% Słoneczny Ogród, prod. PL Jamar Lipie , stwierdzenie Pleśni;
4. Kmin rzymski mielony pochodzący z Indii, obecność bakterii *Salmonella*;
5. Cellucor C4 G4 Chrome Series - suplement diety, pochodzenie USA, w składzie stwierdzono azotan kreatyny oraz kwas 1,3,7,9-tetra-metylourowony.

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych

Stan sanitarny zakładów żywnościowo-żywnościowych w roku 2017 przedstawiał się następująco w odniesieniu do poszczególnych grup obiektów:

1. Wytwórnice lodów (wg ewidencji 4 obiekty)

W obrębie tej grupy zakładów przeprowadzonych zostało 5 kontroli sanitarnych. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów pobrano 15 próbek lodów do badań laboratoryjnych, żadna z nich nie uległa zakwestionowaniu.

2. Piekarnie (wg ewidencji 13)

Sprawując nadzór nad w/w zakładami, skontrolowano 13 piekarni, przeprowadzając w nich 17 kontroli i rekontroli. Wydano 1 decyzję merytoryczną. W roku 2017 nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

3. Ciastkarnie (wg ewidencji 18)

W tej grupie zakładów przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych i rekontroli. Kontroli poddano 18 ciastkarni, w których nie nałożono mandatów karnych. W jednej ciastkarni wydano 2 decyzje o częściowym unieruchomieniu obiektu - w związku ze stwierdzeniem obecności pałeczek *Salmonella* w cieście kremowym pobranym do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego (5 próbek).

Również z innych obiektów tej grupy pobrano do badań laboratoryjnych próbki – w ilości 33, z których żadna nie uległa zakwestionowaniu.

4. Pozostałe zakłady produkujące żywność (młyny gospodarcze, wytwórnice garmazeryjne, wytwórnice koncentratów spożywczych, wyrobów cukierniczych, inne wytwórnice żywności, wytwórnice napojów bezalkoholowych i wód mineralnych, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi – wg ewidencji łącznie 127 obiektów)

W ramach działalności nadzorczej w w/w zakładach przeprowadzono w sumie 14 kontroli i rekontroli, podczas których nie nałożono żadnego mandatu karnego i nie wydano żadnej decyzji administracyjnej. Pobrano do badań laboratoryjnych 15 próbek żywnościowych, z których żadna nie uległa zakwestionowaniu.

5. Obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe, inne obiekty obrotu żywnością), obiekty ruchome i tymczasowe – wg ewidencji łącznie 914 obiektów)

Sprawując nadzór nad w/w obiektami, przeprowadzono w nich 344 kontrole sanitarne i rekontrole, a stwierdzone uchybienia w trakcie czynności kontrolnych spowodowały wydanie 11 decyzji w drodze represji ze względu na zły stan techniczny pomieszczeń. Za bieżący stan sanitarny (m.in. brak czystości i porządku, wprowadzenie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych) nałożono 6 mandatów karnych kredytowych. Kontroli poddano również jakość środków spożywczych poprzez pobór 230 próbek do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych, z czego 5 próbek zostało zakwestionowanych.

6. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (restauracje, kawiarnie, bary, zakłady małej gastronomii – wg ewidencji łącznie 281 obiektów)

W tej grupie obiektów w roku 2017 przeprowadzono w sumie 177 kontroli i rekontroli, a stwierdzone uchybienia spowodowały wydanie 11 decyzji w drodze represji, w tym 3 decyzje o unieruchomieniu zakładu (brak badań do celów sanitarno-epidemiologicznych). Pozostałe wydane decyzje dotyczyły złego stanu technicznego pomieszczeń. Ponadto nałożono 8 mandatów karnych za bieżące uchybienia sanitarne (m.in. brak czystości i porządku, nieprawidłowe przechowywanie półproduktów i wyrobów gotowych).

7. Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (wg ewidencji 151 obiektów)

Do tej grupy należą stołówki pracownicze, bufety przy zakładach pracy, bloki żywienia w przedszkolach, szkołach, domach opieki społecznej, szpitalach, na koloniach, półkoloniach i obozach, a także zakłady usług cateringowych. Prowadząc nadzór nad w/w obiektami przeprowadzono w nich 102 kontrole sanitarne i rekontrole, w wyniku których nałożono 3 mandaty karne. W tej grupie obiektów pobrano 22 próbki do badań laboratoryjnych – żadna próbka nie została zakwestionowana.

8. Wytwórnice przedmiotów użytku (wg ewidencji 4 obiekty) oraz miejsca obrotu przedmiotami użytku (wg ewidencji w roku sprawozdawczym 17 obiektów)

W roku 2017 przeprowadzono w tych obiektach 2 kontrole, które nie wykazały żadnych nieprawidłowości.

9. Stan sanitarny środków transportu (wg ewidencji z lat poprzednich – łącznie 279 pojazdów)

W roku sprawozdawczym skontrolowano łącznie 42 środki transportu do przewozu artykułów spożywczych. Na skutek przeprowadzonych kontroli zostały wydane 42 decyzje zatwierdzające. Wszystkie kontrole środków transportu, w wyniku których wydano decyzje zatwierdzające, zostały wykonane na wnioski przedsiębiorców. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego samochodów. Każdy spośród skontrolowanych środków transportu został zaopatrzony w zeszyt mycia i dezynfekcji, w ramach przestrzegania zasad GHP (Dobra Praktyka Higieniczna). Procesy te były wykonywane przez kierowców odpowiedzialnych za dany pojazd lub też zlecane myjniom świadczącym usługi w tym kierunku.

10. Obiekty żywnościowo-żywieniowe – sezonowe i zlokalizowane na trasach turystycznych

Na obszarze działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim istnieją obiekty działające tylko w okresie letnim. Zlokalizowane są one głównie nad zalewem Piaski-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim, w miejscowości Antonin, na terenie gminy Raszków, a także ogródki letnie znajdujące się na ostrowskim rynku. W 2017 roku przed rozpoczęciem sezonu letniego oraz w trakcie prowadzenia działalności, w w/w obiektach oraz obiektach zlokalizowanych na trasach turystycznych przeprowadzono łącznie 23 kontrole. Ponadto przeprowadzono również 10 kontroli obiektów ruchomych, podczas imprez masowych, zorganizowanych na terenie powiatu ostrowskiego. Wydano 6 decyzji administracyjnych.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W okresie sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 350 próbek żywności, z czego w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych pobrano i przebadano 222 próbki. Spośród 350 próbek, na podstawie otrzymanych wyników badań, 10 próbek uległo zdyskwalifikowaniu, w tym 5 z uwagi na obecność pałeczek *Salmonella*, 5 z uwagi na niewłaściwe cechy organoleptyczne.

Próby dostarczano do PSSE w Kaliszu – Laboratorium Mikrobiologii, natomiast próbki do badań w kierunku parametrów chemicznych były odbierane przez WSSE w Poznaniu i badane w laboratoriach WSSE w różnych województwach, zgodnie z podanymi wytycznymi.

Interwencje

W 2017 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim wpłynęło 17 interwencji na uciążliwości stwarzane przez zakłady żywnościowo-żywnościowe, z których 1 została przekazana zgodnie z właściwością rzeczową do innego organu. Przedmiotem interwencji rozpatrywanych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim były:

1. brak czystości i porządku w obiekcie,
2. żywność o niewłaściwej jakości,
3. sprzedaż przeterminowanych artykułów spożywczych,
4. prowadzenie działalności bez stosownej zgody Inspektora Sanitarnego.

W przypadkach, gdy potwierdziły się zarzuty, zastosowano środki prawne przysługujące Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu (mandaty karne, decyzje administracyjne).

Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

W roku 2017 w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przekazano wyniki badań z uwagami odnośnie próbek produktów pochodzenia zwierzęcego oraz interwencje dotyczące nieprawidłowości w zakładach związanych ze środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego.

Wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska i Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 2 kontrole: pierwsza z IOS i PIORIN w gospodarstwie rolnym wraz z poborem warzyw do badań laboratoryjnych i gleby do analizy chemicznej, druga z PIORIN w gospodarstwie rolnym.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

Charakterystyka zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu ostrowskiego

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim znajdują się w miastach wodociągi o wydajności :

1. < 100 m³ - 5 (wodociągi zakładowe),
2. 100 – 1000 m³ - 3 (wod. Odolanów, 3 zakładowe),
3. 1000-10 000 m³ - 2 (wod. Raszków, Skalmierzyce),
4. 10 000-100 000 m³ - 1 (wod. Ostrów Wielkopolski).

Na terenie wiejskim znajdują się wodociągi o wydajności:

1. 100 - 1000 m³ - 29,
2. < 100 m³ - 5.

Liczba czynnych wodociągów nie uległa zmianie w stosunku do roku 2016.

Ilość pobranych prób wody w 2017 roku:

1. w ramach monitoringu kontrolnego¹ pobrano w mieście – 160 prób; na wsi – 249 prób,
2. w ramach monitoringu przeglądowego² pobrano w mieście – 31 próby; na wsi – 64 próby,
3. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano w mieście: 5 prób w kierunku badań chemicznych oraz 9 prób w kierunku badań bakteriologicznych; na wsi 7 prób w kierunku badań chemicznych oraz 32 próby w kierunku badań bakteriologicznych.

W ramach nadzoru sanitarnego w Frasenius Nephrocare Polska Sp. z o.o., Centrum Dializ Frasenius, Ośrodek Dializ nr 70 ul. Limanowskiego 20/22 w Ostrowie Wielkopolskim pobrano 12 prób wody w kierunku badań mikrobiologicznych i 4 fizyko-chemicznych.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pobierali również z upoważnienia Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 4 próby wody z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*, zgodnie z harmonogramem poboru prób wody w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim.

Jakość wody produkowanej przez urządzenia wodociągowe na terenie powiatu oceniono jako dobrą.

Pobrane próby wody badano w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu oraz laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podpisał porozumienia dotyczące prowadzenia kontroli wewnętrznej jakości wody przez przedsiębiorstwa wodociągowe na rok 2018.

Ocena sanitarna wód powierzchniowych i gleby

Kąpieliska oraz miejsca przeznaczone do kąpiel:

1. Liczba kąpielisk ogółem - 1 (Kąpielisko LIDO w Antoninie, gmina Przygodzice).
2. Liczba kąpielisk zorganizowanych – 1.
3. Liczba kąpielisk niezorganizowanych – 0.
4. Liczba kąpielisk raportowanych do UE – 1.
5. Liczba miejsc przeznaczonych do kąpeli – 2 (Piaski-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim oraz „Kąpielka” w Pogrzybowie).

Kąpieliska

1. Według ewidencji - 1 kąpielisko raportowane do UE - Kąpielisko „Lido” w Antoninie, gmina Przygodzice. Właścicielem obiektu jest Urząd Gminy Przygodzice, ul. Powstańców Wielkopolskich 2.
2. Łącznie z kąpieliska zbadano 9 próbek: w ramach kontroli urzędowej – 1 próbka; w ramach kontroli wewnętrznej – 8 próbek.

¹ **Monitoring** – śledzenie ilościowych i jakościowych zmian pewnych wielkości, przy badaniu stanu środowiska (monitoring zanieczyszczeń), **Monitoring kontrolny** – obejmuje podstawowe badania jakości wody niezbędne do sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody,

² **Monitoring przeglądowy** – obejmuje wszystkie parametry i wskaźniki niezbędne do dokonywania ocen porównawczych i długoterminowych.

3. Przeprowadzono 2 kontrole protokolarne.
4. W trakcie trwającego sezonu kąpielowego wydano 5 decyzji o przydatności wody do kąpieli.

Miejsca wykorzystywane do kąpieli

2. Według ewidencji - 2 obiekty: Piaski-Szczygliczka, którego administratorem jest Miejski Zakład Zieleni Sp. z o. o. w Ostrowie Wielkopolskim oraz „Kąpielka” w Pogrzybowie, którego właścicielem jest Urząd Gminy i Miasta w Raszkowie.
3. Organizatorzy obu miejsc realizowali zobowiązania wynikające z przedstawionego Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu harmonogramu kontroli jakości wody wykonywanego w ramach kontroli wewnętrznej.
4. W sezonie administratorzy pobrali w sumie 12 prób wody.
5. Na podstawie przekazanych wyników Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolski oraz przeprowadzonych 4 kontroli bieżących wydał 6 decyzji orzekających o przydatności wody do kąpieli.
6. Łącznie z miejsc wykorzystywanych do kąpieli zbadano: 12 próbek.

Baseny kryte

1. Według ewidencji - 2 obiekty: Wodny Raj oraz Delfin znajdują się pod nadzorem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.
2. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pobierali z upoważnienia Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego próby wody z w/w obiektów.
3. W ramach współpracy z WPWIS oraz zgodnie z harmonogramem poboru prób wody pobrano 58 prób wody przeznaczonej do kąpieli z 2 basenów całorocznych. Próby wody zostały pobrane z niecki, systemu cyrkulacji oraz z miejsca zasilającego pływalnie z wodociągu sieciowego. Próby pobrane zostały do badań w zakresie mikrobiologicznym, fizyko-chemicznym, a także w zakresie bakterii z rodzaju *Legionella* (woda ciepła z natrysków).

Pływalnie

1. Zmiana liczby pływalni w stosunku do 2016 roku z 1 na 2 z uwagi na oddanie do użytku w czerwcu 2017 roku basenu kąpielowego sezonowego „Olimpijska” zlokalizowanego przy ul. Paderewskiego 2-6 w Ostrowie Wielkopolskim. Obiekt jest własnością Urzędu Miasta Ostrów Wielkopolski, Al. Powstańców Wielkopolskich 18, administratorem jest Miejski Zakład Zieleni Sp. z o. o. w Ostrowie Wielkopolskim.
- Obiekt posiada: nieckę basenowa dla dzieci od 1-3 roku życia (bez nauki pływania – głębokość niecki około 30 cm) z wyodrębnioną częścią rekreacyjną z placem zabaw (wyposażoną w zjeżdżalnię, wiaderko z przelewającą wodą oraz kwiatami natryskowymi) oraz niecką rekreacyjną z 3 torami pływackimi, ławeczkami z masażem wodno-powietrznym, 3 gejzerami, rwącą rzeką, sztuczną falą oraz zjeżdżalniami, grzybkami wodnymi). Niecki wykonane są z chromonikieliny. Obiektami towarzyszącymi jest budynek zaplecza basenowego, w którym mieszczą się: punkt pomocy medycznej, pomieszczenie socjalne, pomieszczenie gospodarcze, węzeł sanitarny dla pracowników (natrysk, umywalka, miska ustępowa), pomieszczenia ratowników, kasa, punkt gastronomiczny wraz z niezbędną infrastrukturą. Ponadto w budynku znajdują się toalety damskie (6 umywalk, 6 kabin ustępowych), toalety męskie (6 umywalk, 5 pisuarów, 5 kabin ustępowych), toalety dla osób niepełnosprawnych ruchowo, pomieszczenia z przewijakiem dla małych dzieci. Podłogi oraz ściany w toaletach wykonane są z materiałów nienasiąkliwych odpornych na działanie wilgoci. Obiekt posiada pomieszczenie dla matek z dziećmi oraz toaletę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych, wydzielone są pomieszczenia do: suszenia i przechowywania sprzętu do nauki pływania oraz do przechowywania środków czystości. Dodatkowo obiekt posiada budynek technologiczny. Filtry znajdują się w wydzielonym budynku technologicznym, w którym także znajdują się pomieszczenia do przechowywania oraz podawania chemii basenowej tj. podchlorynu sodu oraz kwasu siarkowego.

Pomieszczenia podawania środków chemicznych wyposażone są w kabiny prysznicowe z oczomyjką oraz umywalkę do mycia rąk. W hali filtrów znajdują się urządzenia pozwalające na monitorowanie: chemii w basenie, potencjału redox, pH, temperatury oraz punkty: do poboru wody z systemu cyrkulacji, wody zasilającej basen (przed wejściem do basenu) i punkty z umywalką do rąk.

- Stan sanitarno-higieniczny obiektu jest dobry. Całkowicie zmodernizowany obiekt w miejscu poprzedniego basenu sezonowego. Obiekt utrzymany w czystości. Na terenie obiektu znajduje się wystarczająca ilość koszy na odpady, które są regularnie wywożone przez wyspecjalizowaną firmę.
 - Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg miejski Ostrów Wielkopolski.
 - Basen posiada opracowany i udostępniony w widocznym miejscu regulamin.
 - W otoczeniu basenu znajduje się trawiasta plaża na której znajduje się boisko do siatkówki oraz miejsca na leżaki.
 - Liczba pobranych próbek wody w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej: liczba próbek bakteriologia - 71; liczba próbek fizykochemia - 56.
 - Liczba przeprowadzonych kontroli ogółem 16, w tym 15 kontroli poborowych i 1 kontrola protokolarna. Dodatkowo odbyła się 1 wizytacja obiektu przed uruchomieniem.
 - Ocena roczna obiektu na koniec roku: basen na koniec sezonu oceniono jako dobry. Na podstawie analizy wyników badania prób wody do kąpielii pobranych w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej wystawiono w trakcie trwania sezonu kąpielowego 2 oceny jakości wody na pływalni - woda nadaje się do kąpielii.
2. Obiekt kąpielowy sezonowy ul. Słoneczna 1, 63-430 Odolanów, którego właścicielem jest Urząd Gminy i Miasta Odolanów, Rynek 11, 63-430 Odolanów. Zarządzający: Gmina i Miasto Odolanów - Zakład Usług Komunalnych, ul. Bartosza 7, 63-430 Odolanów.
- Obiekt z 1 niecką basenową bez systemu cyrkulacji. Basen posiada sanitariaty z podziałem dla kobiet i mężczyzn wyposażone w umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą. Kabiny ustępowe posiadają ściany o powierzchniach łatwo zmywalnych i odpornych na działanie wilgoci. Zapewnione są środki higieny, prowadzona jest dezynfekcja sanitariatów. Na terenie obiektu znajduje się przebieralnia (pod chmurką), plac zabaw oraz boisko do gry w siatkówkę i koszykówkę. Teren wokół niecki basenowej jest utwardzony. Obiekt jest podłączony do sieci kanalizacyjnej. Pomiar chloru w niecce basenowej odbywa się przy pomocy testu kolorymetrycznego.
 - Źródła zaopatrzenia w wodę: niecka basenowa zasilana jest z własnego ujęcia; sanitariaty natomiast podłączone są do wodociągu sieciowego - wodociągu Odolanów. Woda spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stan sanitarno-higieniczny obiektu jest dobry. Obiekt utrzymany w czystości. Na terenie obiektu znajduje się wystarczająca ilość koszy na odpady, które są regularnie wywożone przez wyspecjalizowaną firmę. Basen posiada opracowany i udostępniony w widocznym miejscu regulamin.
 - Liczba pobranych próbek wody w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej: liczba próbek bakteriologia - 6; liczba próbek fizykochemia - 1.
 - Liczba przeprowadzonych kontroli ogółem 2, w tym 1 kontrola poborowa i 1 kontrola protokolarna.
 - Ocena roczna obiektu na koniec roku: basen na koniec sezonu oceniono jako dobry. Na podstawie analizy wyników badania prób wody do kąpielii pobranych w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej wystawiono ocenę jakości wody do kąpielii w sezonie kąpielowym jak odpowiadającą wymaganiom.

Domy Pomocy Społecznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim sprawował nadzór nad 1 domem pomocy tj. Gminno-Miejskim Centrum Pomocy WIARA, NADZIEJA, MIŁOŚĆ w Odolanowie.

Działalność kontrolno-represyjna:

1. Liczba obiektów objętych kontrolą - 1.
2. Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli - 1.

Skontrolowany obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt posiada dźwig osobowy, łazienki, toalety przystosowane do prawidłowego funkcjonowania osób starszych, niepełnosprawnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono dobry stan sanitarno-techniczny domu pomocy.

W budynku mieszczą się ponadto:

1. Ośrodek wsparcia, pobytu stałego i czasowego przeznaczonego dla osób z gminy i miasta Odolanów,
2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z upośledzeniem umysłowym,
3. Interwencja kryzysowa,
4. Świetlica socjo–terapeutyczna,
5. Rehabilitacja (hydro i kinezyterapia).
6. W obiekcie pobrano 3 próby wody ciepłej w zakresie bakterii z rodzaju *Legionella*. Próby wody zostały pobrane w ramach kontroli urzędowej. Analizy pobranych prób wody nie wykazały przekroczenia w zakresie badanych parametrów.

Noclegownie

1. Zmiana w stosunku do roku 2016 z 1 na 3 (Dom św. Franciszka – schronisko dla bezdomnych mężczyzn, ul. Ledóchowskiego 8, 63-400 Ostrów Wielkopolski oraz Ostrowskie Centrum Wspierania Pomocy Caritas – schronisko dla kobiet z dziećmi, ul. Grunwaldzka 72, Ostrów Wielkopolski).
2. W 2017 roku skontrolowano 1 obiekt, tj. Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta w Ostrowie Wielkopolskim.
3. Schronisko zlokalizowane w osobnym budynku. Liczba pomieszczeń mieszkalnych 3 z możliwością zakwaterowania ok. 45 osób. Ponadto w obiekcie znajdują się: magazyn żywnościowy, magazyn środków czystości, węzeł sanitarny z natryskami, umywalkami i wc, pralnia, kuchnia.
4. Pranie bielizny odbywa się we własnym zakresie, a także we własnym zakresie przygotowuje się posiłki (osoba wyznaczona).
5. Obiekt zaopatrzony jest w wodę z wodociągu sieciowego. Za utrzymanie czystości w budynku oraz otoczeniu odpowiadają mieszkańcy.

Hotele

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku – 24 obiekty.
2. Liczba przeprowadzonych kontroli – 24.
3. Źródło zaopatrzenia wszystkich hoteli w wodę stanowią wodociągi publiczne, które produkują wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych.
5. Podnoszony jest standard świadczonych usług.

Motele

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku w miastach - 1 (Borowianka - Ostrów Wielkopolski) oraz na terenach wiejskich – 1 obiekt (Motel Klara w Sobótce).
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 2.
3. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi publiczne, które produkują wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług (w motelu Klara można skorzystać z gabinetu masażu oraz z siłowni).

Pensjonaty

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku w miastach - 0 i na terenach wiejskich - 1 (LIDO – Antonin).
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 1.

3. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowi wodociąg publiczny, który produkuje wodę spełniającą wymagania określone w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku – 15 obiektów.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 12.
3. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowi wodociąg publiczny, który produkuje wodę spełniającą wymagania określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług.

Zakłady fryzjerskie

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku -118.
2. Liczba obiektów skontrolowanych w mieście - 22.
3. Skontrolowane zakłady spełniały warunki sanitarno–higieniczne.
4. Nałożono 2 mandaty karne na sumę 400,00 zł (art. 50 pkt 1 i 2 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

Zakłady kosmetyczne

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku - 51.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 9.
3. Skontrolowane zakłady spełniały wymagania sanitarno–higieniczne.
4. Nałożono 1 mandat karny na sumę 200,00 zł (art. 50 pkt 1 i 2 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

Zakłady tatuażu

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku – 3.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 2 zakłady.
3. Skontrolowane studia tatuażu spełniały wymagania sanitarno–higieniczne.

Zakłady odnowy biologicznej

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku - 14.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 6.
3. Skontrolowany zakład spełniał wymagania sanitarno–higieniczne.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku - 76.
2. Liczba obiektów skontrolowanych 17.
3. Skontrolowane zakłady spełniały wymagania sanitarno–higieniczne.

Ustępy publiczne

1. Według ewidencji 9 obiektów.
2. W powiecie ostrowskim skontrolowano 8 ustępów publicznych, w których przeprowadzono 10 kontroli.
4. Toaleta publiczna mieszcząca się na Rynku w Ostrowie Wielkopolskim została skontrolowana 3 razy tj. w miesiącu styczniu, czerwcu i grudniu. Kontrola styczniowa wykonana została w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym dotyczącym poprawienia stanu technicznego sufitu w części męskiej toalety. Kontrola potwierdziła wykonanie polecenia decyzji. Jednakże w wyniku kontroli przeprowadzonej w grudniu stwierdzono nieskuteczne działania naprawcze i ponowne pojawianie się zacieków na suficie w części męskiej toalety. W związku z powyższym PPIS w Ostrowie Wielkopolskim

wszczął postępowanie administracyjne. Pozostałe toalety utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

Tereny rekreacyjne (m.in. plaże, parki, stadiony, place ćwiczeń)

1. W ewidencji na dzień 31.12.2017 roku – 28. Zmiana w stosunku do roku ubiegłego – przybył 1 obiekt – lodowisko.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 6.
3. Obiekty utrzymane w dobrym stanie porządkowym, zadbana zieleń parkowa, place zabaw oraz ławki. Wystarczająca ilość koszy na odpady. Obiekty kontrolowane są w związku z organizowaniem imprez masowych (np. festyny rodzinne).

Dworce i stacje kolejowe

1. W ewidencji na dzień 31.12.2017 roku znajduje się 1 obiekt – tj. stacja PKP w Ostrowie Wielkopolskim, który został skontrolowany.
2. Obiekt dworca PKP w Ostrowie Wielkopolskim utrzymany w bardzo dobrym stanie sanitarno- higienicznym. W skład obiektu wchodzi: budynek główny dworca, perony oraz przejście podziemne na perony. Otoczenie obiektu utrzymane jest w czystości, a sprzątaniem dworca oraz otoczenia zajmuje się firma zewnętrzna. Budynek zaopatrzony jest w wodę przeznaczoną do spożycia pochodzącą z wodociągu publicznego, a ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej.

Dworce autobusowe

1. W ewidencji na dzień 31.12.2017 roku znajduje się 1 obiekt – tj. dworzec autobusowy w Ostrowie Wielkopolskim.
2. Obiekt zaopatrzony jest w bieżącą ciepłą i zimną wodę pochodzącą z wodociągu sieciowego Ostrow Wielkopolski. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odpady komunalne zbierane są do kontenerów i odbierane są przez specjalistyczne firmy. Wyłączono z użytkowania hol główny oraz toalety z uwagi na ich zły stan sanitarno-techniczny. Dla osób korzystających z dworca ustawiono przenośną toaletę typu Toi-Toi na zewnątrz budynku. Obecnie działa dyspozytornia oraz pomieszczenie dla kierowców autobusów. Do dworca przylega plac manewrowy wraz ze stanowiskami odjazdu autobusów oraz zadaszone miejsce dla podróżnych. Plac oraz stanowiska utrzymane są w czystości. Za utrzymanie czystości odpowiada firma zewnętrzna. Nowy właściciel obiektu uzyskał zgodę na rozbiórkę istniejącego obiektu i budowę w jego miejsce budynku handlowo-usługowego z budynkiem dworca autobusowego.

Zakłady pogrzebowe

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku - 7, w tym 3 domy przedpogrzebowe.
2. Skontrolowano 7 obiektów (w tym 3 domy przedpogrzebowe).
3. Wszystkie obiekty utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.
4. Skontrolowano 6 środków transportu drogowego przeznaczonych do przewozu zwłok. Prowadzone są rejestry mycia i dezynfekcji karawanów.

Zakłady karne i areszty śledcze

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2017 roku - 1.
2. Skontrolowano istniejący areszt, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarno-higieniczną.

Areszt śledczy w Ostrowie Wielkopolskim składa się z 2 budynków z celami dla osadzonych oraz budynków, w których zlokalizowana jest kuchnia, magazyny żywnościowe, część administracji, szatnie dla funkcjonariuszy. Budynek główny jest 3-kondygnacyjny i w nim znajdują się pomieszczenia administracyjne, sala widzeń, ambulatorium, centrum przyjęć osadzonych, łaźnie, magazyny odzieży, magazyn odpadów niebezpiecznych, cele, dyżurki oddziałowych, pomieszczenia wychowawcy i psychologa. Ogółem areszt dysponuje 51 celami z podziałem dla

palących i niepalących (cele 2-10 osobowe). Ogólny stan sanitarny i techniczny wizytowanych cel w większości – dobry. Wszystkie cele posiadają kąpiki sanitarne. Łóżka w celach są metalowe i najczęściej piętrowe (stan techniczny dobry). Według harmonogramu prac remontowych co miesiąc maluje się minimum 1 celę. Za utrzymanie czystości w celach odpowiadają osadzeni. Areszt zapewnia im podstawowe środki czystościowe (płyn do podłóg, płyn do toalet) jak i do higieny osobistej (proszek, szampon, płyn do zmywania, mydło). Osadzeni mają możliwość korzystania z łaźni 2 razy w tygodniu. Praniem bielizny osobistej zajmuje się sam osadzony. Bielizna pościelowa i ręczniki prane są w Centralnym Ośrodku Służb Więziennych w Szczypiornie. Bielizna czysta przechowywana jest na regałach w magazynie. Cały czas na terenie obiektu prowadzone są prace remontowo-modernizacyjne między innymi opracowano projekt modernizacji i wystąpiono o środki finansowe unijne.

Lecznictwo

Lecznictwo zamknięte

Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej przy ul. Limanowskiego 20/22 w Ostrowie Wielkopolskim znajduje się pod nadzorem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

Lecznictwo otwarte

1. Działalność kontrolno–reprezyjna

- liczba placówek ogółem (szpitali) – 1 (szpital jednodniowy),
 - liczba placówek publicznych – 5,
 - liczba placówek niepublicznych – 84
 - liczba przeprowadzonych kontroli – 147.
2. Na terenie powiatu ostrowskiego powstały 3 nowe indywidualne praktyki lekarskie.
3. Kilka zakładów opieki zdrowotnej rozszerzyło swoją działalność o nowe komórki organizacyjne.
4. Większość zakładów na terenie powiatu ostrowskiego posiadających programy dostosowawcze, prowadzi prace remontowo-modernizacyjne zgodnie z przedstawionymi wcześniej i pozytywnie zaopiniowanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim programami dostosowawczymi, które mają na celu dostosowanie zakładów do obowiązujących przepisów.
5. **Stan techniczny i funkcjonalny szpitali niepublicznych.**
- **Centrum Medyczne „Ort-Medica” Sp. z o.** zlokalizowane jest w Ostrowie Wielkopolskim przy ul. Brzozowej 7. Na piętrze obiektu mieści się poradnia podstawowej opieki zdrowotnej (w skład której wchodzi 4 gabinety lekarskie, gabinet zabiegowy, punkt szczepień z pokojem przygotowawczym) oraz poradnie specjalistyczne tj. ortopedyczna, poradnia leczenia bólu, poradnia chirurgii ogólnej i plastycznej, poradnia chirurgii naczyniowej, poradnia urologiczna, poradnia endokrynologiczna, poradnia reumatologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia okulistyczna, poradnia kardiologiczna, poradnia stomatologiczna, poradnia chirurgii stomatologicznej, poradnia chorób błon śluzowych przyzębia, ambulatorium stomatologiczne, poradnia otolaryngologiczna, poradnia logopedii, poradnia sportowo–lekarska, poradnia zdrowia psychicznego oraz zakład fizjoterapii. Natomiast na parterze obiektu mieści się część szpitalna (szpital jednodniowy) w skład której wchodzi: oddział ortopedii i traumatologii narządów ruchu (sala nr 1 i 2 – liczba łóżek: 4), oddział chirurgii ogólnej (sala nr 3 – liczba łóżek: 2), oddział laryngologii (sala nr 4 – liczba łóżek: 1), oddział chirurgii plastycznej (sala nr 4 – liczba łóżek: 1).
 - Wszystkie zabiegi wykonywane w części szpitalnej zakładu są zabiegami planowanymi. Wszystkie sale chorych posiadają niezależne węzły sanitarne oraz dostęp do łóżka pacjenta z 3 stron. Przy salach łóżkowych mieści się izba przyjęć wraz z przebieralnią i węzłem sanitarnym (izba przyjęć pełni również funkcję gabinetu diagnostyczno–zabiegowego dla poszczególnych oddziałów), punkt pielęgniarski wraz z pokojem przygotowawczym, pokój lekarzy, pokój socjalny, magazyn medyczny podręczny, miejsce rozdziału posiłków dostarczonych przez zewnętrzną firmę cateringową, pomieszczenie porządkowe, brudownik,

toaleta ogólnodostępna oraz pomieszczenie na odpady medyczne. Przed wejściem na oddziały znajduje się poczekalnia, wózkownia oraz pracownia RTG wraz z przebieralnią.

W skład bloku operacyjnego wchodzi: dwie sale operacyjne z częściami anestezjologicznymi, pokój wybudzeń, dział farmacji, pomieszczenia przygotowania pacjenta, pomieszczenie przygotowania personelu, dyżurka, słuza pacjenta, umywalnia dla kobiet, umywalnia dla mężczyzn, szatnia czysta dla kobiet, szatnia czysta dla mężczyzn, sekcja gospodarcza - sterylizatornia, magazyn materiałów sterylnych, myjnia sprzętu operacyjnego, magazyn bielizny pooperacyjnej, słuzy.

Sterylizacja narzędzi prowadzona jest na miejscu przy pomocy autoklawu. W razie awarii autoklawu została podpisana umowa z Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim na sterylizację narzędzi. Została również zawarta umowa na dostarczenie posiłków w formie cateringu z firmą w Ostrowie Wielkopolskim.

Obiekt szpitala posiada zapasowe źródło wody w postaci zbiornika zapasowego o pojemności 50 m³ magazynującego wodę wodociągową (okres przechowywania wody około 24 godzin). Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg Ostrów Wielkopolski. Woda wodociągowa spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W w/w zakładzie w roku ubiegłym nie badano wody w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.

Praniem bielizny zajmuje się pralnia usługowa (transport bielizny prawidłowy). Bielizna czysta i brudna przechowywana jest w wydzielonych pomieszczeniach.

Sprzątaniem, dezynfekcją powierzchni i sprzętu medycznego w obiekcie zajmuje się personel szpitala. Sprzątanie odbywa się według opracowanych procedur wewnątrz zakładowych, natomiast sprzęt oraz środki dezynfekujące przechowywane są w pomieszczeniu gospodarczym.

Odbiorem odpadów komunalnych i medycznych zajmuje się specjalistyczna firma. Odpady medyczne są przechowywane w dwóch osobnych chłodnych pomieszczeniach, zabezpieczonych przed dostępem osób trzecich. Pomieszczenia te zaopatrzone są w umywalkę z ciepłą i zimną wodą do higienicznego mycia rąk oraz w kratkę ściekową. Magazyny odpadów są usytuowane w taki sposób, że można do nich wejść z zewnątrz budynku.

W 2017 roku nie stwierdzono obecności gryzoni oraz insektów. Zakład posiada opracowaną procedurę na wypadek pojawienia się insektów i gryzoni. Brak zastrzeżeń do stanu sanitarnego obiektu.

• **„Hanna” Sp. zo.o. Zakład Pielęgnacyjno–Opiekuńczy** zlokalizowany przy ul. M. Konopnickiej 41A w Ostrowie Wielkopolskim w budynku parterowym, wolnostojącym, przystosowanym dla osób niepełnosprawnych. Głównym zadaniem placówki jest czasowa opieka nad pacjentami przewlekle chorymi. W obiekcie podczas kontroli przebywało 62 pensjonariuszy. W zakładzie znajduje się 18 sal pensjonariuszy (2 sale 2-łóżkowe, 2 sale 4-łóżkowe, 2 sale 6-łóżkowe, 11 sal 3-łóżkowych, 1 separotka) - 14 sal z łazienkami. Na terenie obiektu znajdują się 2 łazienki dla pensjonariuszy obłożnie chorych wyposażone w podnośniki, poręcze, wanny z dostępem ze wszystkich stron. Sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest na bieżąco. Wydzielone jest pomieszczenie na środki czystości, dezynfekcyjne i higieniczne. Utrzymana jest bieżąca czystość w pokojach mieszkalnych, korytarzach. Zakład nie posiada własnej pralni. Brudna odzież, bielizna osobista i ręczniki pensjonariuszy w oznakowanych workach przechowywane są w brudowniku. Dezynfekcja kocy, kołder, poduszek wykonywana jest przez pralnię usługową. Czysta bielizna przechowywana w wydzielonym pomieszczeniu na regałach. Obiekt jest zaopatrywany w wodę z wodociągu Ostrów Wielkopolski - woda wodociągowa spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Odpady komunalne składowane są w kontenerze i odbierane systematycznie przez uprawnioną firmę. Pojemnik na odpady ustawiony jest w prawidłowo zorganizowanym zasieku. Odpady niebezpieczne medyczne składowane są do utylizacji w atestowanych pojemnikach i odbierane przez specjalistyczną firmę. Pomieszczenie, gdzie przechowywane są odpady, zabezpieczone jest przed dostępem osób

postronnych. Ścieki komunalne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. W w/w zakładzie w roku ubiegłym nie badano wody w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*.

Charakterystyka innych podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne z uwzględnieniem bloków tematycznych

W wyniku kontroli przeprowadzonych w roku 2017 nie wydano żadnej decyzji na poprawę stanu sanitarno–technicznego pomieszczeń zakładu opieki zdrowotnej.

Stan sanitarny pozostałych obiektów publicznych i niepublicznych w powiecie ostrowskim nie budził zastrzeżeń - z roku na rok stan sanitarny i techniczny obiektów ulega polepszeniu poprzez prowadzenie prac modernizacyjnych oraz zakup nowego, coraz lepszego sprzętu medycznego.

Stacja Dializ

Frasenius Nephrocare Polska Sp. z o.o., Centrum Dializ Frasenius, Ośrodek Dializ nr 70 w Ostrowie Wielkopolskim ul. Limanowskiego 20/22.

1. Obiekt jest pozbawiony barier architektonicznych (wejście do obiektu z poziomu przyziemia, wewnątrz obiektu zainstalowany został dźwig osobowy).
2. W skład zakładu wchodzi: sala dializacyjna A - 9 stanowisk, sala dializacyjna B - 4 stanowiska, sala dializacyjna C - 7 stanowisk, pomieszczenia ambulatoryjne (poradnia nefrologiczna czynna 3 razy w tygodniu i pomieszczenie dla pacjentów dializowanych otrzewnowo) oraz pomieszczenia towarzyszące tj. pomieszczenie wypoczynkowe, toalety dla pacjentów i personelu, szatnie z węzłami sanitarnymi dla pacjentów i personelu z rozdziałem na damską i męską, pomieszczenie socjalne, pomieszczenia gospodarcze, pomieszczenie rozdziału posiłków, pomieszczenie techników, pomieszczenie na odpady medyczne, pomieszczenie uzdatniania wody oraz magazyny.
3. Na dzień kontroli dializowanych było 105 pacjentów (1 - dializa ostra, 23 - dializa otrzewnowa, 81 - hemodializa).
4. Pomieszczenia obiektu utrzymane w dobrym stanie sanitarnym i higienicznym, posiadają wentylację grawitacyjną, mechaniczną oraz klimatyzację.
5. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest prawidłowo - umowy na ich odbiór podpisane są z uprawnionymi firmami. Praniem bielizny zajmuje się pralnia usługowa.
6. Procesy sterylizacji prowadzone są prawidłowo - umowa z ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim ul. Limanowskiego 20/22.
7. Procesy dezynfekcji narzędzi jak i sprzętu medycznego prowadzone są w sposób prawidłowy przy wykorzystaniu preparatów o pełnym spektrum działania. Preparaty używane do dezynfekcji są preparatami zalecanymi przez firmę Fresenius. Zakład posiada opracowane procedury wewnętrzzakładowe.

Stan sanitarny praktyk lekarskich i pielęgniarskich

Stan sanitarny praktyk lekarskich i pielęgniarskich w powiecie ostrowskim jest dobry. Z roku na rok stan sanitarny i techniczny obiektów ulega polepszeniu poprzez prowadzenie prac modernizacyjnych oraz poprzez zakup nowego, coraz lepszego sprzętu medycznego. Podczas kontroli w 2017 roku nie wydano żadnej decyzji na poprawę stanu sanitarnego indywidualnych oraz grupowych praktyk lekarskich i pielęgniarskich.

W 2017 roku na terenie powiatu ostrowskiego skontrolowano dwa gabinety pielęgniarek szkolnych. Pierwszy skontrolowany gabinet mieści się w I Liceum Ogólnokształcącym, ul. Gimnazjalna 9, Ostrów Wielkopolski natomiast drugi w Zespole Szkół Ekonomicznych, ul. Partyzancka 29, Ostrów Wielkopolski. Pomieszczenia w/w gabinetów podczas kontroli były w dobrym stanie sanitarno–higienicznym. Gabinety posiadają wydzielone punkty wodne zaopatrzone w zasobniki na mydło płynne, antyseptyk oraz ręczniki jednorazowe. Ściany przy punktach wodnych zabezpieczone były materiałem trwałym, nienasiąkliwym. Podłogi gabinetów zmywalne, a ściany gładkie. Do dezynfekcji powierzchni oraz rąk używa się preparatów o pełnym spektrum działania. Wyposażenia gabinetów zgodne z zakresem świadczonych usług leczniczych. W gabinetach wykonuje się pomiary temperatury ciała, wzrostu, wagi, badanie wzroku (tablica Snellena), udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej oraz badania przesiewowe do bilansu. Wszystkie obiekty korzystają z wody pochodzącej z wodociągów publicznych (miejskich

i wiejskich) Woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W placówkach służby zdrowia, znajdujących się na terenie powiatu ostrowskiego segreguje się odpady medyczne w miejscu ich powstawania. Zużyty sprzęt jednorazowego użytku w miejscu powstawania tj. w gabinetach zbierany jest do plastikowych atestowanych pojemników jednorazowych lub też do czerwonych worków umieszczonych w kubłach plastikowych lub metalowych wielokrotnego użycia. Kubły wielokrotnego użycia po każdym opróżnieniu są dezynfekowane środkami o pełnym spektrum działania do tego celu przeznaczonymi. W/w pojemniki i worki po zapełnieniu do $\frac{2}{3}$ swojej objętości lub po 72 godzinach, zostają zamknięte, opisane i wyniesione do wyznaczonego osobnego pomieszczenia lub do urządzenia chłodniczego z monitorowaną temperaturą, gdzie przechowywane są do czasu odbioru przez wyspecjalizowaną firmę, z którą wcześniej została zawarta umowa na taką usługę. Wszystkie czynności dotyczące zbierania, postępowania i przechowywania odpadów medycznych wynikają z procedur higienicznych opracowanych dla zakładu lub gabinetu. Odpady medyczne są odbierane przez wyspecjalizowane firmy z różną częstotliwością w zależności od miejsca magazynowania odpadów, rodzaju odpadów oraz od ilości wytworzonych odpadów. Na terenie powiatu ostrowskiego swoją działalność prowadzą cztery firmy, które zajmują się odbiorem i przewozem do utylizacji zużytego sprzętu jednorazowego. Placówki lecznicze posiadają uregulowaną pod względem formalno – prawnym gospodarkę odpadami.

W 2017 roku nie wydano żadnej decyzji administracyjnej na sposób, miejsce oraz czas magazynowania odpadów medycznych.

Interwencje

W 2017 roku wpłynęło 16 wniosków z prośbą o interwencję

1. 6 wniosków dotyczyło **złej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi**. W jednym przypadku pobrano wodę do analizy. Interwencja okazała się niezasadna. Pozostałe interwencje zostały przekazane do administratora i rozpatrzone przez administratora z poinformowaniem o podjętych działaniach naprawczych i przekazaniu wyników do PPIS w Ostrowie Wielkopolskim.
2. 1 interwencja dotyczyła **zagrzybienia celi w Areszcie Śledczym** w Ostrowie Wielkopolskim, która została przekazana zgodnie z kompetencją.
3. 1 dotyczyła **stanu sanitarno-higienicznego w przychodni** (brak środków czystości) – niezasadna.
4. 1 skarga dotyczyła **uciaźliwości związanej z prowadzeniem silowni** – przekazana zgodnie z kompetencją.
5. 2 sprawy dotyczyły **pojawienia się okresowego insektów i gryzoni**. Obie przekazano do administracji budynku. W jednym przypadku przeprowadzono kontrole przy współudziale administratora.
6. 1 dotyczyła **złego stanu sanitarno-technicznego domku na ośrodku wypoczynkowym LIDO** w Antoninie. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości.
7. 1 dotyczyła **braku zachowania podstawowych zasad higieny w zakładzie kosmetycznym** tj. braku dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zasadności skargi.
8. 1 dotyczyła **nieprawidłowej gospodarki ściekowej**, co zostało przekazane zgodnie z kompetencją.
9. 1 w sprawie **sposobu konserwacji tafli lodowiska** – przekazano do administratora obiektu.
10. 1 w sprawie **utrzymania czystości i porządku na terenie posesji** tj. gromadzenia odpadów (zbieractwo). Przeprowadzona kontrola potwierdziła brak zasadności interwencji.

W 2017 roku stwierdzono wzrastającą ilość interwencji, próśb o pomoc w przeprowadzaniu kontroli dotyczącej zbieractwa (sylogomania).

Pracownicy współuczestniczyli w kontrolach z administratorami obiektów, strażą miejską oraz z własnymi komórkami organizacyjnymi.

Podsumowanie:

1. Pobrano ogółem 401 próby wody.
2. Wykonano 350 kontroli.
3. Opracowano 133 decyzje administracyjne (w tym 6 rachunkowych).
4. Wystawiono 42 postanowienia.
5. Nałożono 3 mandaty karne.

SEKCJA HIGIENY PRACY

Znajomość zagrożeń występujących w środowisku pracy jest niezbędna do podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia ich niekorzystnego wpływu na zdrowie lub całkowitego ich wyeliminowania. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy sprawują nadzór nad zakładami pracy, w których występują, bądź też mogą wystąpić zagrożenia środowiska pracy oraz kontrolują poziom tych zagrożeń i sposób podejmowanych działań prewencyjnych. Powyższe ma związek z profilaktyką chorób zawodowych. Ponadto prowadzą nadzór nad produkcją i dystrybucją chemikaliów niebezpiecznych, w tym prekursorów środków odurzających oraz nadzór nad środkami zastępczymi.

Nadzór bieżący nad zakładami pracy, postępowanie administracyjne i egzekucyjne

Spośród 472 zakładów pracy znajdujących się w ewidencji higieny pracy w 2017 roku poddano kontroli 80 obiektów, w których łącznie przeprowadzono 82 kontrole, w tym:

1. 61 kontrole w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,
2. 3 kontrole w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych,
3. 3 kontrole interwencyjne,
4. 3 rekontrole decyzji administracyjnych,
5. 4 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
6. 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kategorii II i III,
7. 1 kontrolę w zakresie występowania w środowisku pracy czynnika rakotwórczego,
8. 1 kontrolę w związku z realizacją wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE 5,
9. 1 kontrolę w zakresie występowania w środowisku pracy czynnika biologicznego,
10. 3 kontrole przy udziale pracowników higieny komunalnej w gabinetach stomatologicznych w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy z uwzględnieniem narażenia na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

W 17 zakładach pracy, na 80 skontrolowanych w 2017 roku, stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych dla czynników szkodliwych. Ogółem narażonych było 1886 pracowników, w tym na czynniki fizyczne: 1874, na czynniki chemiczne: 9, pyły: 3.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych wydano 3 decyzje merytoryczne (3 decyzje dotyczące poprawy warunków pracy, łącznie 20 nakazów), 2 decyzje płatnicze.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to: niewłaściwe warunki techniczne pomieszczeń pracy i zaplecza sanitarno-higienicznego, brak aktualnych pomiarów środowiska pracy, brak opracowanej oceny ryzyka zawodowego, brak rejestru oraz kart pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz brak opracowanych zasad przydziału odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy.

Choroby zawodowe

W 2017 roku wszczęto 9 nowych postępowań administracyjnych w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej, ogółem prowadzono 19 postępowań (w tym 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania administracyjnego – brak choroby w wykazie chorób zawodowych). Sporządzono 7 kart oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej. Wydano 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej.

Prowadzone postępowania administracyjne w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej dotyczyły:

1. obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu (...): 6 przypadków,
2. astmy oskrzelowej: 2 przypadki,
3. przewlekłych chorób układu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy – przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej: 1 przypadek,
4. przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni w obrębie nadgarstka: 3 przypadki,
5. chorób skóry: 1 przypadek,
6. alergicznego nieżytu nosa: 1 przypadek,

7. zatrucie ostrych albo przewlekłych lub ich następstw wywołanych przez substancje chemiczne: 1 przypadek,
 8. przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: 2 przypadki,
 9. zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym: 1 przypadek.
- Wydano 8 decyzji administracyjnych dotyczących chorób zawodowych:

1. 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:
 - 2 decyzje dotyczące obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażonego podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonego jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz (poz. 21);
2. 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej:
 - 2 decyzje dotyczące przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1), 1 decyzje dotyczącą chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw – borelioza (poz. 26), 1 decyzję dotyczącą astmy oskrzelowej oraz alergicznego nieżyty nosa (poz. odpowiednio 6 i 12) oraz 1 decyzję dotyczącą obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażonego podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonego jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz (poz. 21);
3. 1 decyzje umarzającą w całości postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (choroby skóry, poz. 18), z uwagi na zgon strony postępowania i brak woli następcy prawnego do dalszego prowadzenia postępowania administracyjnego.

Tab.2. Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej

Lp.	PKD	Zawód	Stwierdzona choroba zawodowa - nr w wykazie ^{*)}	Czynnik, który wywołał chorobę
1.	30	Ślusarz, mistrz, ślusarz wagonowy, ślusarz remontowy, uczeń ślusarz mechanik	21	hałas
2.	30	Kowal maszynowy, spawacz, ślusarz	21	hałas

^{*)} wg załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1367).

Tab.3. Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

Lp.	PKD	Zawód	Jednostka chorobowa - nr w wykazie
1.	84	Magazynier, księgowy, starsza księgowy, starsza sekretarka medyczna	20.1
2.	10	Pracownik pomocniczy w punkcie skupu mleka, robotnik magazynowy w magazynie opakowań zwrotnych, pomocnik mleczarski w dziale produkcji mleka spożywczego, pakowacz wyrobów mleczarskich, brygadzysta działu nalewu, normujący, galanterzysta	20.1
3.	1	Rolnik	26
4.	25	Referent, referent ds. zaopatrzenia, monter układów elektronicznych, monter urządzeń elektronicznych, ślusarz	6 i 12
5.	30	Ślusarz, kontroler techniczny wyrobów, polerowacz, anodownik, samodzielny referent ds. produkcji, specjalista ds. produkcji, planista produkcji, planista	21

Tab.4. Decyzje umarzające w całości postępowanie jako bezprzedmiotowe

Lp.	PKD	Zawód	Jednostka chorobowa - nr w wykazie
1.	49	Elektromonter, specjalista elektromonter środków transportowych	18

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i biologicznymi

W trakcie kontroli wykonywanych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakładach pracy, w których występują czynniki rakotwórcze, zwraca się szczególną uwagę na działania profilaktyczne.

Liczba zakładów pracy w ewidencji, w których wstępuje czynnik rakotwórczy: 22. Czynnikiem tym jest m. in. wirus zapalenia wątroby typu B i C, HBV, HCV; promieniowanie rentgenowskie; pył drewna twardego; benzen, benzyna, azbest. W 2017 roku skontrolowano 1 zakład pod względem czynnika rakotwórczego. Narażonych na ten czynnik - tj. pyły drewna twardego-dębu i uwalnianie podczas procesu technologicznego – jest 21 pracowników (w tym 9 kobiet). W zakładzie tym nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Liczba zakładów pracy, w których występuje czynnik biologiczny - 39. W 2017 roku skontrolowano 1 zakład pod względem ww. czynnika. W zakładzie tym na działanie ww. czynnika narażone są 36 osoby (w tym 5 kobiet). Podczas kontroli w tym przedsiębiorstwie nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Liczba firm zajmujących się usuwaniem oraz zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest - 1. W ciągu roku firma ta dokonała 11 zgłoszeń zamiaru prowadzenia prac w kontakcie z azbestem. Przeprowadzono kontrolę tego przedsiębiorstwa w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Przedsiębiorstwo zatrudnia 4 pracowników przy zabezpieczaniu oraz usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Firma posiada zgodę na wykonywanie prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Opracowano plan usuwania wyrobów zawierających azbest. Pracodawca posiada niezbędne wyposażenie oraz zabezpieczenie dla pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu. Ponadto pracodawca ocenił i udokumentował ryzyko zawodowe, a także zapewnił odpowiednie środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze stosowne do rodzaju i poziomu narażenia. Przedsiębiorca prowadzi rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym.

Pracownicy narażeni na kontakt z azbestem posiadają aktualne orzeczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy przy azbeście.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami narkotyków gr. II, produktami biobójczymi

Podczas kontroli zakładów, w których znajdują się chemikalia niebezpieczne, szczególną uwagę zwraca się na: spełnianie wymogu dostarczania oraz formy i treści kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin, egzekwowanie od zakładów obowiązku posiadania kart charakterystyki oraz obowiązku podjęcia działań zapobiegawczych na podstawie posiadanych kart, prawidłowość oznakowania opakowania substancji chemicznych i ich mieszanin, dokumentację dotyczącą przeprowadzonych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, stopień objęcia opieką lekarską pracowników zatrudnionych w kontakcie z chemikaliami niebezpiecznymi.

Liczba zakładów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny według ewidencji obiektów:

1. liczba zakładów wprowadzających do obrotu: 30,
2. liczba producentów: 3,
3. liczba importerów spoza UE: 1,
4. liczba dalszych użytkowników - formulatorów: 0,
5. liczba stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny: 98,
6. liczba przeprowadzonych kontroli: 7 (w tym 3 u podmiotów stosujących substancje i mieszaniny chemiczne).

Na terenie powiatu ostrowskiego znajdują się 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów środków odurzających (substancje kat. II i III). W każdym z zakładów przeprowadzono kontrolę sanitarną. Nadzór bieżący w tych placówkach polegał m.in. na kontroli prowadzenia ewidencji prekursorów, ich prawidłowego oznakowania, posiadania kart charakterystyki, ewidencjonowania transakcji sprzedaż-kupno, sprawdzania warunków przechowywania, w tym zabezpieczeń pod kątem osób postronnych. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w tym zakresie.

Ogólna liczba podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych według ewidencji obiektów: 12. Przeprowadzono 4 kontrole. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2017 roku, z uwagi na brak znamion wprowadzania do obrotu lub wytwarzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu ostrowskiego, nie przeprowadzono żadnej kontroli sanitarnej w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, nie zatrzymano żadnych produktów, nie przekazano próbek żadnych produktów do badań laboratoryjnych i nie wszczęto nowych postępowań administracyjnych w zakresie środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Nie otrzymano również zgłoszeń przypadków zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim w dalszym ciągu utrzymuje współpracę z Policją i w przypadku powzięcia informacji o pojawieniu się punktu, w którym podejrzewa się wprowadzanie do obrotu lub wytwarzanie środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zostaną podjęte wspólne działania w tym zakresie.

W 2017 roku prowadzono 2 sprawy przekazane przez inne służby:

1. sprawę przekazaną wraz z dowodem rzeczowym (dwie sztuki suszy roślinnych w postaci rozdrobnionych blaszek liściowych barwy zielonej i brązowej, zabezpieczone w dwóch woreczkach foliowych z zapięciem strunowym, w których skład chemiczny wprowadzono dodatek kannabinoidu syntetycznego MDMB-CHMICA oraz alfa-PV8) przez Komendę Powiatową Policji w Ostrowie Wielkopolskim pismem z dnia 21.11.2016 roku. Po analizie dokumentacji rozpatrywanej sprawy otrzymanej od Prokuratury Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim stwierdzono, że środki zastępcze, które ujawniono w wyniku kontroli osobistej świadka zostały przez niego przypadkowo znalezione przy pojemniku

na odpady szklane. Nie było zatem znamion wprowadzania do obrotu, jak również wytwarzania środków zastępczych, nie znaleziono więc podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego, o czym poinformowano pisemnie Prokuraturę Rejonową w Ostrowie Wielkopolskim;

2. sprawę przekazaną przez Prokuraturę Rejonową w Ostrowie Wielkopolskim pismem z dnia 09.03.2017 roku. Sprawa polegała na posiadaniu 1 sztuki środka zastępczego w postaci suszu roślinnego barwy zielonej i brązowej w woreczku foliowym z zapięciem strunowym, w którego skład chemiczny wprowadzono dodatek kannabinoidu syntetycznego, oznaczonego jako MDMB-CHMICA. Po analizie dokumentacji rozpatrywanej sprawy otrzymanej od Prokuratury Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim stwierdzono, że środek zastępczy, który ujawniono w wyniku kontroli osobistej świadka został przez niego przypadkowo znaleziony podczas wykonywania prac porządkowych wzdłuż ul. Kompalky w Ostrowie Wielkopolskim. W rozpatrywanym przypadku nie zachodziły zatem okoliczności wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wytwarzania środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej, nie było zatem podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego, o czym poinformowano pisemnie Prokuraturę Rejonową w Ostrowie Wielkopolskim.

W 2017 roku wydano łącznie 3 decyzje administracyjne dotyczące nadzoru nad środkami zastępczymi:

1. decyzję administracyjną w sprawie orzeczenia o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych, dotyczącą środków zastępczych wprowadzanych do obrotu w lipcu 2013 roku w lokalu handlowym w Ostrowie Wielkopolskim;
2. decyzję administracyjną umarzającą w całości postępowanie administracyjne w sprawie wprowadzania do obrotu w dniu 19.11.2015 roku w sklepie w Ostrowie Wielkopolskim środków zastępczych o nazwie „Zamulacz do grilla” - z uwagi na niemożność ustalenia strony postępowania;
3. decyzję administracyjną umarzającą w całości postępowanie administracyjne w sprawie wprowadzania do obrotu w dniu 04.11.2015 roku w sklepie w Ostrowie Wielkopolskim środków zastępczych - z uwagi na niemożność ustalenia strony postępowania.

W 2017 roku w związku z zakończeniem 3 postępowań administracyjnych w przedmiocie orzeczenia o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych, przekazano do Zakładu Utylizacji Odpadów w Koninie, wraz z protokołami przekazania środków zastępczych do utylizacji i protokołami zniszczenia, 108 sztuk środków zastępczych, w celu ich utylizacji. Zniszczenia tych środków dokonano w dniu 23.11.2017 roku metodą termicznego przekształcania odpadów. W związku z powyższym wszczęto 3 postępowania administracyjne w sprawie nałożenia i pobrania opłaty za zniszczenie środków zastępczych (koszty zniszczenia ponosi strona postępowania).

W depozycie powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim pozostaje 372 szt. zabezpieczonych środków zastępczych. Są to produkty zatrzymane w wyniku postępowań prowadzonych wobec spółek z Pabianic: MATIAS COMPANY Sp. z o.o., KUBIK-A Company Sp. z o.o. oraz PBO INVEST Sp. z o.o., prowadzących działalność gospodarczą w lokalach handlowych w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2014-2015, których zniszczenia zaniechano z uwagi na prowadzone wobec ww. podmiotów śledztwo Centralnego Biura Śledczego Policji.

Analizując problematykę środków zastępczych na terenie powiatu ostrowskiego w 2017 roku należy stwierdzić, że w stosunku do lat ubiegłych skala zjawiska uległa wyraźnemu zmniejszeniu: na terenie powiatu ostrowskiego nie ma aktualnie punktów handlowych, w których podejrzewa się wprowadzanie do obrotu środków zastępczych, w związku z czym w 2017 roku nie przeprowadzono żadnej kontroli w tym zakresie i nie zatrzymano żadnych produktów. Sprawy przekazywane przez inne służby do dalszego prowadzenia, związane z zatrzymaniem środków zastępczych miały charakter incydentalny (łącznie prowadzono 2 tego typu sprawy, w tym 1 przekazaną bezpośrednio w 2017 roku). Na taki stan rzeczy wpływ miały skuteczna działalność kontrolna oraz kwoty nakładanych kar pieniężnych, spełniające funkcję prewencyjną i będące wyraźnym ostrzeżeniem zapobiegającym dalszemu działaniu związanemu z wprowadzaniem do

obrotu środków zastępczych oraz spełniające funkcję represyjną. Natomiast niezmiennie stałym problemem związanym z prowadzonymi w latach ubiegłych postępowaniami administracyjnymi w zakresie środków zastępczych (szczególnie dotyczy to postępowań z lat 2014-2015 prowadzonych w stosunku do firmy EURO-GROUP Sp. z o.o. z Mosiny oraz spółek z Pabianic, tj. MATIAS COMPANY Sp. z o.o., KUBIK-A Company Sp. z o.o. i PBO INVEST Sp. z o.o.) pozostaje brak możliwości wyegzekwowania nałożonych kar pieniężnych.

W 2017 roku w wyniku postępowania komorniczego wyegzekwowano kwotę 891,62 zł z kary pieniężnej nałożonej w 2014 roku na kwotę 20 000 zł na osobę prywatną za wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środka zastępczego pod nazwą „Talizman Kierowcy” w lokalu handlowym w Ostrowie Wielkopolskim.

Współpraca z instytucjami administracyjnymi:

W 2017 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie higieny pracy podjął we współpracy z innymi instytucjami następujące działania:

1. w ramach współpracy z Wojewódzkim Inspektoratem Inspekcji Handlowej w Poznaniu Delegaturą w Kaliszu – w związku ze zgłoszeniem domniemanego narażenia pracowników zakładu zajmującego się dystrybucją mieszanin chemicznych na kontakt z mieszaninami niebezpiecznymi (rozpuszczalniki, lakiery, utwardzacze) bez odpowiednich zabezpieczeń. W sprawie przeprowadzono czynności kontrolne, a w ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości w zgłoszonym zakresie;
2. w ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Ostrowie Wielkopolskim – w związku z przygotowywaniem opracowania dotyczącego stanu zdrowia ludności powiatu ostrowskiego opracowano i przekazano sprawozdanie dotyczące ilości chorób zawodowych stwierdzonych na terenie powiatu ostrowskiego w 2017 roku;
3. w związku z wnioskiem Małopolskiego Ośrodka Medycyny Pracy w Krakowie o dokonanie oceny narażenia zawodowego u pracownika zatrudnionego w przedsiębiorstwie branży budowlanej, przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, w wyniku którego opracowano kartę oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, którą przekazano do Małopolskiego Ośrodka Medycyny Pracy w Krakowie.

Działalność w zakresie promocji zdrowia:

W 2017 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie higieny pracy, poza działalnością kontrolną prowadził czynności mające na celu promowanie kultury prewencji w środowisku pracy.

W ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020 w zakresie ograniczania zagrożeń zawodowych w przetwórstwie przemysłowym przeprowadzono 23 szkolenia w formie pogadanek tematycznych oraz rozdystrybuowano materiały edukacyjne w postaci broszur: „Udział pracowników w zapewnieniu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy”, „Ocena ryzyka zawodowego w małych przedsiębiorstwach”, „Ocena ryzyka zawodowego – zadania i obowiązki”.

Dodatkowo w 5 zakładach pracy przeprowadzono szkolenie dotyczące bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych, w 1 zakładzie przeprowadzono pogadankę tematyczną dotyczącą chorób układu ruchu i odwodowego układu nerwowego wywoływanych sposobem wykonywania pracy, przekazano broszurę dotyczącą zaleceń profilaktycznych, opracowaną przez Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera.

W placówkach oświatowych na terenie powiatu ostrowskiego, w zakresie jednego z zagadnień ww. strategii tj. „Ograniczenie zagrożeń zawodowych skutkujących przewlekłymi chorobami narządu głosu spowodowanymi nadmiernym wysiłkiem głosowym w szkolnictwie” w ramach współpracy z sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży rozdystrybuowano 22 szt. filmu pt. „Jak zachować głos?”.

W związku z sytuacją epidemiologiczną w powiecie ostrowskim, dotyczącą zachorowań na WZW typu A podczas wykonywania czynności kontrolnych w okresie od maja do września 2017 roku w zakładach pracy szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno-higieniczny zaplecza socjalnego oraz zachowanie zasad higieny podczas spożywania posiłków przez pracowników. Sprawdzano wyposażenie zakładu w bieżącą ciepłą wodę, środki utrzymania czystości, środki

higieny osobistej, papier toaletowy i jednorazowe ręczniki papierowe. Przeprowadzono krótkie pogadanki tematyczne dotyczące podstawowych zasad profilaktyki WZW typu A oraz przekazano odnoszącą się do tego zagadnienia ulotkę informacyjną opracowaną przez PSSE w Ostrowie Wielkopolskim.

Właściciele/przedstawiciele zakładów pracy informowano o nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz przekazywano zaprojektowany przez Główny Inspektorat Sanitarny nowy wzór znaku zakazu palenia i informowano o możliwości wykorzystania go na terenie danego obiektu.

Dodatkowo w zakładach gospodarki odpadami (3 zakłady), z uwagi na charakter działalności i związane z nim zagrożenia, udzielano krótkiego instruktażu dotyczącego postępowania pracowników w przypadku skaleczenia się i podrażnienia oka pyłem.

Przekazywaną wiedzę i materiały edukacyjne zalecono udostępniać w sposób kaskadowy pracownikom zakładów pracy. W związku z czym liczba osób zaznajomionych z omawianymi tematami i objętych działaniami profilaktycznymi systematycznie się zwiększyła.

Celem działań podjętych w ramach promocji zdrowia było kreowanie właściwych postaw osób mających wpływ na kształtowanie warunków bezpieczeństwa pracy (pracodawców, pracowników kadry kierowniczej, pracowników służb bhp, społecznych inspektorów pracy) oraz pracowników, a także prezentowanie bezpiecznych metod pracy, promowanie dobrych praktyk, uświadamianie zagrożeń zawodowych wraz ze wskazaniem metod ich ograniczania lub eliminacji, pokazywanie i promowanie konkretnych rozwiązań, które przynoszą spodziewane efekty.

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzoruje publiczne i niepubliczne obiekty nauczania i wychowania. Pod nadzorem w 2017 roku znajdowały się 144 placówki:

1. 4 żłobki,
2. 2 kluby malucha,
3. 47 przedszkoli,
4. 59 szkół podstawowych,
5. 7 zespołów szkolno-przedszkolnych,
6. 9 zespoły szkół,
7. 1 zasadnicza szkoła zawodowa,
8. 1 liceum ogólnokształcące,
9. 2 szkoły policealne,
10. 1 szkoła wyższa,
11. 11 innych placówek oświatowo-wychowawczych (w tym: schroniska młodzieżowe, kryte place zabaw dla dzieci, ogród jordanowski, internat medyczny, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci).

W roku 2017 przeprowadzono 150 kontroli, w tym 103 kontroli z zakresu bieżącego stanu sanitarno-higienicznego ze szczególnym uwzględnieniem: bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z placów zabaw, zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej i zapewnienia ciepłej i bieżącej wody w obiektach kontrolowanych oraz metrażu sal przypadających na dziecko w kontrolowanych placówkach. Wykonano także 47 kontroli dodatkowych, które dotyczyły letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, kontroli tematycznych związanych z warunkami do utrzymania higieny osobistej uczniów i frekwencji uczniów w szkołach, interwencji oraz kontroli tematycznych związanych z wystąpieniem na terenie powiatu ostrowskiego zachorowań na WZW typu A. Oceniano bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w powyższych placówkach, zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

W roku 2017 w trakcie kontroli placówek oświatowo-wychowawczych szczególną uwagę zwracano na posiadanie przez placówki oświatowe aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego. Analiza przeprowadzona na terenie powiatu ostrowskiego od lutego do grudnia 2017 roku w 83 obiektach wykazała, że tylko 60% szkół i przedszkoli posiada aktualne pomiary natężenia oświetlenia sztucznego w salach lekcyjnych i salach zajęć, w których wynik jest pozytywny, zgodny z PN-EN 12464-1:2012. Pozostałe placówki nie posiadały aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego.

W 2017 roku zaadaptowano i przebudowano pomieszczenia po gimnazjum Spółdzielni Oświatowej przy ul. Waryńskiego na dodatkowe sale zajęć dla Żłobka Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim. Powstał nowy żłobek w Glińnicy. Pozyskano dodatkowe pomieszczenia na sale zajęć dla Gminnego Żłobka w Nowych Skalmierzycach od sąsiadującego z nim przedszkola. Przedszkole natomiast pozyskało nowe sale i sanitariaty dzięki dobudowaniu nowego skrzydła budynku. Rozbudowano Punkt Przedszkolny „Gucio” we Wtórku o nowe trzy sale dydaktyczne, część sanitarną i kuchnię pod catering. Oddano do użytku nową halę sportową z zapleczem sanitarnym, łącznikiem i trzema salami dydaktycznymi w Szkole Podstawowej Nr 9 w Ostrowie Wielkopolskim. Przeprowadzono generalne remonty toalet uczniowskich w dwóch szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa Nr 6, Szkoła Podstawowa w Rososzycy), w Zespole Szkół w Dębnicy i dwóch gimnazjach (Gimnazjum Nr 1 i Gimnazjum Spółdzielni Oświatowej w Ostrowie Wielkopolskim) z dostosowaniem placówek do standardów szkoły podstawowej, którymi stały się od września 2017 roku. Przeniesiono przedszkole w Sośniach do wyremontowanych pomieszczeń w Zespole Szkół w Sośniach. Oddano do użytku dwa bloki żywieniowe w Zespole Szkół w Sośniach i w Szkole Podstawowej w Jankowie Przygodzkim. Rozbudowano blok żywieniowy w Gimnazjum w Nowych Skalmierzycach o nowe pomieszczenia kuchenne i powiększono stołówkę szkolną. Przebudowano część pomieszczeń ww. gimnazjum na

potrzeby oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej, którą się stała od września 2017 roku W Szkole Podstawowej Nr 5 i Szkole Podstawowej Nr 1 otwarto gabinety stomatologiczne, które będą dbały o stan uzębienia dzieci szkolnych z terenu miasta.

W ramach badań problemowych oceniono dostosowanie mebli przedszkolnych do wzrostu przedszkolaków. Badaniami objęto 4 przedszkola. Dokonano analizy 422 stanowisk pracy przedszkolaka, z czego liczba dzieci siedzących nieprawidłowo wynosiła 59. W trakcie kontroli szkół i przedszkoli udziela się instruktażu dyrektorom placówek w zakresie dostosowania mebli do wzrostu dzieci i ich prawidłowego oznakowania mebli zgodnie z Polską Normą PN-ISO 1729-1:2016-02 dotyczącą wymiarów funkcjonalnych mebli szkolnych i przedszkolnych.

Podczas kontroli szkół poddawane są analizie plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych. W wyniku oceny rozkładu zajęć lekcyjnych stwierdzono, że zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej w zakresie równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia.

Coraz więcej placówek posiada atesty i certyfikaty na wyposażenie – meble szkolne i przedszkolne (stoły, krzesła) – 90%, sprzęt na placach zabaw – 95%, sprzęt sportowy – 95%.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży dokonuje pomiarów temperatur w salach zajęć w okresie grzewczym gdyż „w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia powinno zapewnić się temperaturę, co najmniej 18°C”. Temperatura mierzona w kontrolowanych placówkach w okresie grzewczym była prawidłowa, tylko w jednej ze szkół stwierdzono podczas kontroli w jednej sali lekcyjnej, w której nie odbywały się zajęcia, temperaturę poniżej 18°C. Przyczyną niskiej temperatury w jednym skrzydle szkoły była awaria instalacji grzewczej, która została usunięta.

Oceniano również stan sanitarno-higieniczny sprzętu sportowego wykorzystywanego podczas lekcji WF, (materace, kozły) oraz zabawek i sprzętu używanego do prowadzenia zajęć z dziećmi w żłobkach i przedszkolach.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzała kontrole tematyczno-edukacyjne w związku z zachorowaniami na WZW typu A na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego i powiatu ostrowskiego, podczas których rozdawano ulotki dotyczące dróg szerzenia i zapobiegania WZW A. Prowadzono rozmowy z dyrektorami szkół i przedszkoli, przeprowadzano pogadanki w klasach na temat przestrzegania elementarnych zasad higieny.

W roku szkolnym skontrolowano wszystkie zaplanowane do kontroli obiekty, a niektóre dodatkowo pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2017/2018. W trakcie przeprowadzonych kontroli sierpniowych stwierdzono podjęcie przez szkoły prac porządkowych i remontowych. Dokonano 31 kontroli stanu bieżącego obiektów wypoczynku letniego i zimowego, tj.: półkolonii, kolonii, obozów – w wyniku przeprowadzonych działań nie stwierdzono uchybień. W minionym roku Sekcja wydała 2 opinie sanitarno-higieniczne na placówki oświatowe.

SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Ustawowe obowiązki i zadania w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wynikają między innymi z przepisów art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1261 z późn. zm.).

Zadaniem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego jest profilaktyka w zakresie ochrony zdrowia ludzi na etapach planowania przestrzennego, warunków realizacji przedsięwzięć, projektowania obiektów budowlanych, zapewniająca stworzenie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu i pracy ludzi.

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim w roku 2017 obejmowały zajmowanie stanowiska w następujących sprawach:

1. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
2. Uzgadniania warunków zabudowy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
3. Wydawania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i ustalanie zakresu raportu.
4. Wydawania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.
5. Uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych dla nowych, przebudowywanych lub podlegających zmianie sposobu użytkowania obiektów na poszczególnych etapach ich realizacji.
6. Wydawania oceny higienicznej na zastosowanie materiałów do budowy sieci wodociągowej.
7. Uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
8. Wydawania innych decyzji, postanowień i opinii.

Powyższe zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek organów administracji samorządowej lub zainteresowanych podmiotów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już na etapie programowania, planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie miasta Ostrowia Wielkopolskiego i ościennych gmin.

W roku 2017 w wyniku realizacji ww. zadań wydano 632 uzgodnienia, opinie sanitarne, postanowienia oraz decyzje. Ponadto 2 sprawy dotyczące uczestnictwa w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych zostały przekazane do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego według kompetencji.

Istotnym elementem w działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego było uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podstawą uzgodnień planów były projekty uchwał w sprawie miejscowych planów oraz prognozy oddziaływania na środowisko opracowanych planów. W zakresie planowania przestrzennego działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polegały na uzgadnianiu dotyczącym: zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ilości 6 oraz opiniowaniu projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ilości 8. Przeanalizowano również 6 zawiadomień dotyczących przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Planowanie przestrzenne jest ważnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców, gdyż umożliwia ono właściwe lokalizowanie obszarów dla rozwoju między innymi przemysłu, usług uciążliwych i hodowli w stosunku do terenów tzw. chronionych (przeznaczonych na mieszkalnictwo, szkoły itp.).

Mając na uwadze szeroko rozumianą ochronę zdrowia publicznego w przeprowadzanej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zwracano uwagę na:

1. właściwą gospodarkę wodno-ściekową, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia,
2. prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów, ochronę ludzi przed nadmiernym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza.

Ponadto w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania zabudowy przemysłowej na otoczenie zwracano uwagę na oddzielenie obszarów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe od obszarów przemysłowych, szczególnie intensywnie wykorzystywanych.

W ramach prowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w roku 2017 organy administracji prowadzące powyższe postępowanie zasięgały opinii PPIS w Ostrowie Wielkopolskim w ilości 32 spraw.

O potrzebie wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko Państwowa Inspekcja Sanitarna orzekła dla przedsięwzięć, których dane charakteryzujące inwestycję wskazywały na prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi. Przy opiniowaniu przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zwracano uwagę na zasięg potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia w celu wyeliminowania przekroczeń standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący inwestycję ma tytuł prawny.

Do głównych inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko rozpatrywanych w 2017 roku przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej należały między innymi:

1. modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Rąbczynie,
2. budowa chlewni,
3. budowa drogi leśnej,
4. punkt zbierania złomu,
5. rozbudowa zakładu usługowego obróbki skrawaniem,
6. przebudowy dróg,
7. utworzenie zbiornika retencyjnego,
8. rozbudowa obory,
9. budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
10. budowa stacji paliw,
11. rozbudowa fermy drobiu,
12. budowa hali produkcyjno-magazynowej.

Kolejnym etapem postępowania było wydawanie opinii w ilości 4 w sprawie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, które dotyczyły m.in.:

1. rozbudowy ZMK DELIKATES,
2. budowy fermy indyków,
3. budowy hali produkcyjno-magazynowej MAHLE-BEHR,
4. budowy budynku inwentarskiego.

W roku 2017 wydano 1 postanowienie dotyczące warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W ramach uczestnictwa w procesie inwestycyjnym na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zmiany sposobu użytkowania organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonały 110 dokumentacji projektowych, które dotyczyły m.in.

1. sklepów spożywczych,
2. sieci wodociągowych,
3. gabinetów stomatologicznych,
4. zakładu ciastkarskiego,
5. gabinetów kosmetycznych,
6. zakładów fryzjerskich,
7. zakładu przetwórstwa mięsnego,
8. lokali gastronomicznych,
9. budynku magazynowego,
10. warsztatu samochodowego,

11. kuchni cateringowej,
12. przebudowy pomieszczeń na żłobek,
13. baru małej gastronomii,
14. zakładu tapicerskiego,
15. hotelu pracowniczego.

Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej zwracano uwagę na prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, instalacji sanitarnych oraz czy zostały spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych.

W przypadku obiektów, w których nie było możliwe spełnienie wymagań obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych w zakresie wysokości pomieszczeń, lokalizacji pomieszczeń poniżej poziomu terenu i oświetlenia światłem dziennym wymagane były odstępstwa od przepisów w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych egzekwowane przed wydaniem opinii sanitarnej do projektu. Natomiast, gdy obiekt został zaopiniowany przez rzeczoznawcę d/s higieniczno-sanitarnych odstępstwo egzekwowane było na etapie odbioru sanitarnego.

W roku 2017 pracownicy pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzili łącznie 144 kontrole obiektów, w tym 12 kontroli w trakcie budowy.

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektową. W porównaniu do lat poprzednich obserwuje się poprawę warunków sanitarno-higienicznych w oddawanych do użytku obiektach. Dotyczy to zarówno małych, jak i dużych obiektów realizowanych przez wyspecjalizowane firmy.

Najczęściej stwierdzone usterki podczas dokonywania odbiorów to:

1. nieprawidłowe rozwiązanie wentylacji pomieszczeń,
2. niedostateczna liczba umywalek i zlewozmywaków,
3. brak pomieszczeń na sprzęt porządkowy.

Wśród oddanych do użytku obiektów należały m.in.: zakłady fryzjersko-kosmetyczne, lokale gastronomiczne, sklepy spożywcze i przemysłowe, żłobek, poradnia okulistyczna, klub fitness, kwaszarnia kapusty, hurtownia art. spożywczych, stacja kontroli pojazdów, hale magazynowo-produkcyjne, zakłady usług cateringowych, budynek produkcyjny, lokale gastronomiczne, przebudowa niecek basenowych, zakład przetwórstwa mięsnego, apteka, zakład okuć meblowych, budynek ubojni drobiu, cukiernia, budynek warsztatowy, budynek pakowni boczników, punkt apteczny, hala sportowa, żłobek, catering, oddział przedszkolny, hotel pracowniczy, kryte lodowisko.

Odbiory obiektów oraz wizje i kontrole w terenie dokonywane są przez pracownika Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przy współudziale pracownika innej komórki. Po dokonaniu odbioru sanitarnego nadzór nad obiektem przejmuje właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

W roku 2017 wydano 34 oceny higieniczne na zastosowanie materiałów do budowy sieci wodociągowej.

W roku 2017 za czynności wykonane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano ogółem 285 decyzji płatniczych.

Realizując ustawowe obowiązki zapobiegawczy nadzór sanitarny w swoich działaniach eliminował potencjalne uciążliwości oraz zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, które mogłyby zaistnieć w wyniku nieodpowiedniego pod względem higieniczno-sanitarnym planowania lub prowadzenia procesów inwestycyjnych bez zachowania właściwych warunków sanitarnych i zdrowotnych.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizuje wiele różnorodnych zadań zmierzających do ochrony i umacniania zdrowia skierowanych do różnych grup odbiorców w szczególności do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów, uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, ich rodziców i opiekunów oraz lokalnego społeczeństwa.

Wszystkie działania mają na celu przekazanie społeczeństwu informacji o tym, jak chronić i umacniać zdrowie swoje oraz swoich bliskich.

Promocja zdrowia podejmuje wiele różnorodnych działań popularyzujących zdrowy tryb życia. Obejmuje ona następujące bloki tematyczne: higiena osobista i otoczenia, bezpieczeństwo w życiu codziennym, aktywność ruchowa, praca i wypoczynek, żywienie oraz zapobieganie uzależnieniom i innym zagrożeniom dla życia i zdrowia.

Przedsięwzięcia z zakresu wychowania zdrowotnego powiatu ostrowskiego w roku 2017

1. Programy krajowe

1) Profilaktyka HIV/AIDS

W związku z podniesieniem poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS oraz zmniejszeniem liczby zakażeń HIV organizowano akcje informacyjno-edukacyjne, mające na celu zwrócenie uwagi na fakt zapobiegania i ograniczenia zakażeń wirusem HIV, zachorowań na AIDS, podnieść świadomość społeczną. Ponadto zorganizowano akcje informacyjno-edukacyjne, szkolenie dla młodzieży oraz konkurs na etapie powiatowym.

a) W miesiącu lutym 2017 roku przeprowadzono dwie akcje informacyjno-edukacyjne pod hasłem „**Bezpieczne Walentynki 2017**” w dwóch szkołach ponadgimnazjalnych: w II Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Reymonta w Ostrowie Wielkopolskim oraz w Zespole Szkół Transportowo-Elektrycznych w Ostrowie Wielkopolskim. Z młodzieżą prowadzono rozmowy na temat zachowań dotyczących zakażeń wirusem HIV, zachęcano do przeprowadzania testów, gdyby do ryzykownych zachowań doszło. Poinformowano o Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych, w których można przeprowadzić bezpłatne i anonimowe badania w kierunku HIV. Wyemitowano dwa filmy o tematyce HIV/AIDS. Podczas akcji prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych: ulotki oraz broszury o tematyce HIV/AIDS.

Fot. 1. Akcja informacyjno-edukacyjna „Bezpieczne Walentynki”

Fot. 2. Materiały informacyjne o tematyce HIV/AIDS

b) W związku ze „**Światowym Dniem AIDS**” przypadającym w dniu 1 grudnia przeprowadzono akcje informacyjno-edukacyjne w dwóch szkołach: w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim oraz w Szkole Podstawowej w Wysocku Małym. Uczniom przedstawiono aktualną sytuację epidemiologiczną w Polsce. Zapoznano z sytuacjami, w których może dojść

do zakażenia oraz ryzykownych zachowaniach. Wyemitowano filmy pt. „Fryzjerzy świata wobec AIDS”, „Historia z życia”. Prowadzono rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych, broszury: „Choroby przenoszone drogą płciową”, „Z doświadczeń wolontariuszki”, „ Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS?”, podkładki pod kubki, mini rozmówki rodzinne oraz plakaty.

Ponadto w Szkole Podstawowej w Wysocku Małym wspólnie z opiekunem PCK ogłoszono konkurs dla uczniów pod hasłem „Światowy Dzień AIDS”. Zadaniem konkursowym było wykonanie plakatu i wykazanie się wiedzą na temat profilaktyki HIV/AIDS. Oceniono 36 prac wykonanych przez uczniów. Laureat I miejsca otrzymał nagrodę ufundowaną przez PSSE w Ostrowie Wielkopolskim.

Do wszystkich szkół ponadgimnazjalnych w powiecie ostrowskim oraz zakładów opieki zdrowotnej przesłano plakat wraz z informacją o organizowanych bezpłatnych i anonimowych badaniach w kierunku HIV w Punktach Diagnostyczno-Konsultacyjnych w Poznaniu oraz we Wrocławiu.

Fot. 3. „Światowy Dzień AIDS” – Zespół Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

- c) **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV** – szkolenie dla młodzieży. W miesiącu czerwcu przeprowadzono szkolenie dla uczniów I klasy technikum Zespołu Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim realizowanego w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. Głównym celem szkolenia było przekazanie młodzieży aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS, zapoznanie z sytuacjami, w których może dojść do zakażenia. W części teoretycznej młodzież zapoznała się ze znaczeniem terminów HIV/AIDS, poznała podstawową budowę i działanie wirusa, drogi i przebieg zakażenia, zachowania ryzykowne oraz sytuację epidemiologiczną w Polsce. Natomiast część warsztatowa w formie zajęć interaktywnych poświęcona była kształtowaniu umiejętności określania stopnia ryzyka zakażenia wirusem HIV, wykorzystania zdobytej wiedzy do podejmowania racjonalnych decyzji oraz promowaniu postaw: szacunku wobec siebie i innych, odpowiedzialności w kontaktach międzyludzkich, akceptacji wobec zakażonych i chorych. Uczestnicy szkolenia otrzymali dyplomy Młodzieżowego Lidera Zdrowia – kontra HIV.

Fot. 4. „Młodzieżowi liderzy Zdrowia – kontra HIV”- Zespół Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

2) Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu jest budzenie świadomości wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych postaw i zachowań przeciwytoniowych, zwracanie uwagi na problem palenia tytoniu. Ideą podejmowanych działań jest promowanie zdrowego, wolnego od dymu stylu życia, motywowanie palaczy do zaprzestania palenia, a także ochrona przed biernym paleniem.

W roku 2017 w ramach Programu Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu podjęto następujące działania:

a) Organizacja oraz nagłaśnianie konkursu pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie”:

Konkurs skierowany był do uczniów klas V ze szkół podstawowych powiatu ostrowskiego. Jego celem było poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia tytoniu oraz promowanie niepalenia. Natomiast zadaniem konkursowym było przygotowanie rebusu o tematyce antytytoniowej. W/w konkurs nagłaśniono poprzez przesłanie informacji do wszystkich dyrektorów szkół podstawowych powiatu ostrowskiego, zamieszczenie informacji wraz z regulaminem stronie internetowej PSSE. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęło 26 prac z 26 szkół podstawowych powiatu ostrowskiego. Wyniki konkursu ogłoszono w „Gazecie Ostrowskiej”- artykuł pt. „Układali rebusy”- z dnia 7 czerwca 2017 roku oraz na stronie internetowej PSSE. Powiatowa Komisja wytypowała laureatów konkursu: I miejsce – uczennica Szkoły Podstawowej nr 7 w Ostrowie Wielkopolskim, II miejsce – uczennica Szkoły Podstawowej „Edukator” w Ostrowie Wielkopolskim, III miejsce – uczeń Szkoły Podstawowej w Tarchałach Wielkich. Pracę laureatki I miejsca przesłano na etap wojewódzki do WSSE w Poznaniu.

Fot. 5. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” - laureaci konkursu

b) Działania z zakresu antynikotynowego:

- **Światowy Dzień Bez Tytoniu** – 31 maja 2017 roku.
Na stronie internetowej PSSE zamieszczono informację o „Światowym Dniu bez Tytoniu”. Dnia 30 maja 2017 roku na terenie Zespołu Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim zorganizowano akcję informacyjno-edukacyjną wraz z dokonywaniem pomiarów poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Przeprowadzono 34 badania. Celem akcji było informowanie uczniów oraz pracowników szkoły o szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu. Odwiedzających punkt informowano o szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu. Zainteresowani otrzymali materiały edukacyjne w postaci ulotek o tematyce tytoniowej. Dla młodzieży wyemitowano film pt. „Moi najlepsi kumple” oraz spoty o tematyce antynikotynowej. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Fot. 6. Światowy Dzień Bez Tytoniu - Zespół Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 7. Światowy Dzień Bez Tytoniu - Zespół Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

· **Światowy Dzień Rzucenia Palenia** – 17 listopada 2017 roku.

W związku z obchodami „Światowego Dnia Rzucenia Palenia” w Specjalistycznym Zakładzie Opieki Medycznej „Familia Medica” w Ostrowie Wielkopolskim zorganizowano punkt informacyjno–edukacyjny, w którym pracownicy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia udzielali informacji n/t szkodliwości palenia tytoniu. Zainteresowane osoby za pomocą smokerlyzera mogły sobie zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz sprawdzić procent karboksyhemoglobiny we krwi. Badanie przeprowadzono wśród 18 osób. Pacjenci odwiedzający punkt mogli skorzystać z materiałów edukacyjnych o tematyce antytytoniowej i otrzymywali torby bawełniane z napisem „Rzuć palenie – szkoda zdrowia”. Punkt cieszył się dużym zainteresowaniem.

Drugą akcją skierowaną do interesantów przeprowadzono w Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim. Podczas akcji osoby chętne mogły zmierzyć sobie zawartość tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Wykonano 10 badań smokerlyzerem. Każdy otrzymał ulotki o tematyce antynikotynowej oraz torbę bawełnianą.

Fot. 8. Światowy Dzień Rzucenia Palenia - Przychodnia „Familia Medica” w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 9. Światowy Dzień Rzucenia Palenia - PSSE w Ostrowie Wielkopolskim

· **Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń”.**

W miesiącu październiku w Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej zorganizowano szkolenie w zakresie profilaktyki tytoniowej dla młodzieży II i III klas oddziałów gimnazjalnych ze Szkoły Podstawowej Spółdzielni Oświatowej „Eduktor”. Głównym celem szkolenia było uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z paleniem tytoniu, wzbudzenie zainteresowania własnym zdrowiem i odpowiedzialności za zdrowie otoczenia, nauka zachowań asertywnych. Zajęcia odbywały się w formie wykładu i warsztatu.

W szkoleniu uczestniczyło 20 uczniów. Po zakończeniu wszyscy uczestnicy otrzymali dyplom „Młodzieżowego Lidera Zdrowia – kontra tytoń” oraz pakiet materiałów edukacyjnych. Uczniowie będą mogli już sami przekazywać wiedzę na temat szkodliwego palenia tytoniu oraz pomagać rówieśnikom w rozwiązywaniu ich problemów, a także służyć pomocą nauczycielom w przygotowaniu imprez poświęconych edukacji antytytoniowej. Przeprowadzono badania ankietowe oceniające wiedzę uczniów przed i po szkoleniu.

Fot. 10. Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra tytoń - szkolenie w PSSE w Ostrowie Wielkopolskim

c) Działania w związku z realizacją Narodowego Programu Zdrowia.

Jednym z głównych celów Narodowego Programu Zdrowia jest zmniejszenie rozpowszechniania palenia tytoniu. Szczególny nacisk położony jest na zapobieganie paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży. Zapobieganie podejmowaniu palenia w wieku rozwojowym jest nieodzownym warunkiem skuteczności przeciwdziałania epidemii chorób odtytoniowych, a edukacja antytytoniowa staje się niezbędnym elementem wychowania zdrowotnego, już od najmłodszych lat, zważywszy na szczególnie niekorzystne zjawisko biernego palenia. W związku z powyższym placówki oświatowe powiatu ostrowskiego objęte są programami edukacyjnymi.:

- „**Czyste powietrze wokół nas**” - program skierowany dla dzieci 5 i 6 –letnich. Do realizacji programu przystąpiły 23 przedszkoli oraz 14 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W programie uczestniczyło 1323 dzieci 4, 5 i 6- letnich oraz 574 rodziców. W wyniku zajęć dzieci usystematyzowały swoją wiedzę na temat dymu tytoniowego. Wprowadzenie wychowania antynikotynowego jako części wychowania zdrowotnego dla tej grupy wiekowej stanowi pierwsze ogniwo w łańcuchu działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości postaw antynikotynowych dzieci przedszkolnych.

- „**Nie pal przy mnie, proszę**” – program skierowany do uczniów klas I, II i III szkół podstawowych. Do realizacji programu przystąpiły 22 szkoły podstawowe w powiecie. Uczestniczyło w nim 1648 uczniów klas I, II i III oraz 167 rodziców. Jego celem było poszerzenie informacji na temat szkodliwości dymu tytoniowego oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

- „**Znajdź właściwe rozwiązanie**” – program skierowany do uczniów klas IV, V i VI szkół podstawowych oraz klas I, II i III szkół gimnazjalnych. Do realizacji programu przystąpiły 22 szkoły podstawowe, w których uczestniczyło 1802 uczniów oraz 3 szkoły gimnazjalne, w których uczestniczyło 242 uczniów. Celem głównym programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych. Przeprowadzona wśród uczniów ankietę wykazała, że dzięki uczestnictwu w programie poszerzyli swoją wiedzę na temat szkodliwości dymu tytoniowego i jego negatywnego wpływu na zdrowie.

- „**Bieg po zdrowie**” - to pilotażowa edycja nowego programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny. Grupa, do której jest skierowany program dla dzieci IV klas szkół podstawowych (grupa wiekowa 9-10 lat). Głównym celem jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu

tytoniowego. W programie uczestniczyło 316 uczniów z 11 szkół podstawowych (14 klas). Rodzice i nauczyciele najbardziej docenili walory edukacyjne i ciekawe zadania dla dzieci. Istotne okazały się informacje dotyczące kosztów palenia oraz składu dymu papierosowego. Prowadzący docenili również nacisk położony przez autorów programu na aktywność uczestników oraz jakość i formę materiałów edukacyjnych – podręcznika dla nauczyciela, zeszytu ćwiczeń dla uczniów, plakatów. Program nie tylko dzieciom, ale też dorosłym uświadomił, jak szkodliwe jest palenie.

3) Program „Trzymaj Formę!”

Organizatorami programu są Główny Inspektorat Sanitarny, Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców oraz Fundacja Żywność, Aktywność Fizyczna i Zdrowie.

Celem tego ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, opierając się na odpowiedzialności indywidualnej i wolnym wyborze jednostki. Program może być realizowany wśród uczniów klas gimnazjalnych oraz w starszych klasach szkół podstawowych. W roku szkolnym 2016/2017 do realizacji X edycji programu przystąpiły 33 placówki edukacyjne (18 szkół podstawowych, 15 szkół gimnazjalnych). Programem objętych zostało 3670 uczniów szkół powiatu ostrowskiego.

Program cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów, którzy włączali się w realizację zadań związanych ze zdrowiem poprzez przygotowywanie jadłospisów zgodnie z zasadami zbilansowanej diety, organizacją zajęć praktycznych, warsztatów z edukacji konsumenckiej, plakatów, pokazów, prezentacji multimedialnych oraz udział w konkursach, zawodach sportowych, rajdach, wycieczkach.

4) „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

Program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, realizowany w ramach Projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, skierowany jest do uczniów (dziewcząt i chłopców) szkół ponadgimnazjalnych, ich rodziców oraz nauczycieli. Celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 - 49 rokiem życia. Ponadto celem programu jest dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności, kompetencji oraz postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych.

Projekt ma charakter ogólnopolski, realizowany jest od 1 lipca 2012 i będzie trwać do 30.06.2018 roku. Na terenie naszego powiatu w 2017 realizowany był w 12 szkołach ponadgimnazjalnych. W programie uczestniczyło 372 uczniów oraz 71 rodziców.

W ramach programu na polecenie Głównego Inspektoratu Sanitarnego przeprowadzono badania „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży” wśród położnic na oddziale ginekologiczno-położniczym w Ostrowie Wielkopolskim. Badanie miało charakter ankietowy, wzięły w nim udział położnice przebywające na oddziale ginekologiczno-położniczym, a pytania dotyczyły warunków socjalnych, stanu zdrowia i stylu życia aktywności fizycznej, palenia tytoniu, picia alkoholu, używania innych środków psychoaktywnych.

W ramach programu „ARS , czyli jak dbać o miłość” Główny Inspektorat Sanitarny ogłosił konkurs pt. „Szkoła wolna od używek” na projekt edukacyjny mający na celu przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Konkurs skierowany był dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, które realizowały program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w ramach Projektu KIK/68.

Organizator konkursu - Główny Inspektorat Sanitarny - spośród nadesłanych przez uczestników konkursu 100 projektów przyznał zgodnie z regulaminem konkursu I, II i III miejsce oraz 3 wyróżnienia. Z naszego powiatu w finałowej „szóstce” znalazło się i otrzymało wyróżnienie III Liceum Ogólnokształcące w Ostrowie Wielkopolskim.

Grupa uczniów pod opieką pedagoga szkolnego Pani Anny Głodek podczas Gali Finałowej w Hotelu Marriott w Warszawie została nagrodzona statuetką oraz otrzymała voucher na sprzęt sportowy o wartości 2.000 zł.

2. Programy wojewódzkie

1) Program „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”

Jest autorskim programem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno –Epidemiologicznej w Poznaniu, realizowanym na terenie województwa wielkopolskiego przy współpracy z Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej – Oddziałem Terenowym w Poznaniu i Firmą Hochland Polska Sp. z o.o.

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnych na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych zarówno w domu, jak w środowisku szkolnym.

W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiły 24 przedszkola oraz 11 szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi. Programem objęto 975 dzieci 5 i 6- letnich oraz ich rodziców. W placówkach podczas realizacji programu organizowane były festyny rodzinne, pokazy, konkursy plastyczne na temat zdrowego stylu życia. Większość rodziców brała czynny udział w programie, poprzez pomoc przy organizacji festynów, konkursów plastycznych oraz udział w prelekcjach. Na spotkaniach z rodzicami omawiano zagadnienie związane z prawidłowym odżywianiem, dbałością o higienę osobistą, bezpieczeństwem. Zapraszano specjalistów takich jak: logopeda, stomatolog, lekarz przedstawiciele Policji, Nadleśnictwa oraz Straży Pożarnej.

2) Projekt – „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

Celem ogólnym Projektu „Bądźmy zdrowi - wiemy, więc działamy”, jest poprawa stanu zdrowia populacji dzieci i młodzieży w Polsce, a celem bezpośrednim zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży zagrożonych otyłością, nadwagą i chorobami dietozależnymi na terenie województwa wielkopolskiego poprzez zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie oraz kształtowanie właściwych nawyków i umiejętności prozdrowotnych.

W roku 2017 pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzili następujące działania:

- a) Zorganizowano konkurs plastyczny na plakat pod hasłem „Bądźmy zdrowi” skierowany do uczniów klas I, II i III szkół gimnazjalnych. Zadaniem konkursowym było opracowanie i wykonanie plakatu skierowanego do młodzieży na temat zbilansowanej diety oraz aktywności fizycznej. Praca, która zajęła I miejsce w etapie powiatowych zgodnie z regulaminem została przesłana do etapu wojewódzkiego do Poznania. Podsumowanie konkursu wraz z wręczeniem nagród odbyło się w Powiatowej Stacji w dniu 6 grudnia.

Fot. 11. Laureaci konkursu plastycznego pod hasłem „Bądźmy zdrowi”

- b) Zorganizowano festyny w dwóch przedszkolach: w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Ostrowie Wielkopolskim oraz w Publicznym Przedszkolu im. Marii Konopnickiej w Gorzycach Wielkich. W festynach udział wzięło 120 dzieci 5 i 6- letnich. Dzieci uczestniczyły w konkursach, recytowały wierszyki, śpiewały piosenki, brały udział w grach

i zabawach ruchowych oraz konkurencjach sprawnościowych. Imprezom towarzyszyła wspaniała atmosfera i dobra zabawa. Wszystkie dzieci otrzymały koszulki bawełniane, kolorowe zawieszki z logo projektu ufundowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu oraz materiały edukacyjne: kolorowanki oraz broszury dla rodziców.

Fot. 12. Festyn w Przedszkolu w Gorzycach Wielkich

Fot. 13. Festyn w Przedszkolu nr 3 w Ostrowie Wielkopolskim

- c) W ramach projektu „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zorganizowano szkolenie dla 19 uczniów klas II i III uczniów gimnazjalnych ze Szkoły podstawowej nr 1 w Ostrowie Wielkopolskim. Tematem szkolenia było znaczenie zbilansowanej diety oraz aktywności fizycznej dla młodzieży. Uczestnicy poznali zasady racjonalnego odżywiania młodzieży, kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych oraz dobroczynny wpływ aktywności fizycznej na zdrowie i samopoczucie człowieka. Uczestnicy szkolenia otrzymali długopisy oraz materiały edukacyjne: poradniki dla gimnazjalistów oraz dla rodziców.

Fot. 14. Szkolenie uczniów w PSSE w Ostrowie Wielkopolskim

3) Program „Wybierz życie pierwszy krok”.

Program edukacyjny poświęcony jest profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Celem głównym jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy oraz zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie. Program realizowany był w 8 szkołach ponadgimnazjalnych, odbiorcami programu było 529 uczniów.

W ramach programu ogłoszono konkurs na film pod hasłem „Wybierz życie – pierwszy krok” skierowany do uczestników programu - uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Celem konkursu było poszerzenie wiedzy uczniów na temat raka szyjki macicy oraz jego profilaktyki. Zadaniem konkursowym było przygotowanie filmu o profilaktyce raka szyjki macicy, który będzie mógł być wykorzystany jako materiał szkoleniowy programu. Organizatorem konkursu była

4) Projekt edukacyjny „Wiem – nie biorę! Jestem bezpieczny!”

Projekt edukacyjny „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny” jest autorskim programem WSSE w Poznaniu i stanowi część programu Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu pt. „Dopalacze niszczą życie” pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

Celem projektu jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego. Projekt zakłada realizację działań informacyjno-edukacyjnych wśród młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

W związku z realizacją projektu w 2017 roku zorganizowano 2 szkolenia dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej: dla 25 uczniów I klasy liceum wojskowego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych CKU w Przygodzicach oraz dla 21 uczniów II klasy gimnazjalnej w Szkole Podstawowej nr 2 w Ostrowie Wielkopolskim.

Podczas szkoleń pracownicy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przeprowadzili zajęcia warsztatowe wg. broszury pt. „Smak życia czyli debata o „dopalaczach”. Wśród uczniów przeprowadzono ankietę ewaluacyjną przed i po szkoleniu celem zbadania poziomu ich wiedzy. Wszyscy uczniowie otrzymali ulotki o dopalaczach.

Fot .15. Szkolenie uczniów w Gimnazjum nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim

Fot .16. Szkolenie uczniów w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Przygodzicach

3. Inne przedsięwzięcia

- W związku z licznymi zachorowaniami na WZW typu A (wirusowe zapalenie wątroby typu A) w powiecie ostrowskim, pracownicy oświaty zdrowotnej podczas wizytacji informowali dyrektorów placówek oświatowych o konieczności wprowadzenia wzmożonego reżimu sanitarnego w związku z zagrożeniem epidemiologicznym dotyczącym wirusowego zapalenia wątroby typu A. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
- W ramach „Akcji lato” pracownicy oświaty spotkali się z uczestnikami półkolonii na terenie powiatu ostrowskiego: w Szkole Podstawowej Szczurach, w Szkole Podstawowej nr 6, w Hucie oraz na terenie stacji Harcerskiej „Zielona Polana” – Piaski-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim. Uczestnicy półkolonii dowiedzieli się jak bezpiecznie spędzać wakacje, wysłuchali pogadank na temat kleszczy, jak się przed nimi chronić oraz jakie choroby mogą przenosić kleszcze. Omówiono również jak bezpiecznie się opalać i zdrowo spędzać czas podczas wypoczynku letniego. Dzieci otrzymały materiały edukacyjne w postaci kolorowanek, rebusów i krzyżówek związanych ze zdrowym stylem życia.

Na prośbę Komendy Hufca Pracy w Ostrowie Wielkopolskim pracownicy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przyłączyli się do organizacji Wojewódzkiego Konkursu Ochotniczych Hufców Pracy pod nazwą „Droga ku zdrowiu” na Piaskach-Szczygliczce w Ostrowie Wielkopolskim. Impreza miała na celu promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej,

zdrowego odżywiania, higieny osobistej i pierwszej pomocy przedmedycznej. W ramach punktu udzielano informacji oraz przekazywano materiały edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu oraz substancji psychoaktywnych. Zainteresowanym osobom demonstrowano za pomocą algogogli upośledzenie zmysłów po spożyciu alkoholu od 0,8 do 1,5 promila. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Fot. 17. „Akcja lato” – młodzież Ochotniczych Hufców Pracy w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 18. „Akcja lato” – młodzież Ochotniczych Hufców Pracy w Ostrowie Wielkopolskim

c) Pracownicy pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w pracach komisji sędziowskiej:

- XXV Mistrzostw Pierwszej Pomocy PCK – dla szkół ponadgimnazjalnych powiatu ostrowskiego, na terenie Piasków-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim,
- XXVI Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK, w sali Cechu Rzemiosł Różnych w Ostrowie Wielkopolskim,
- X Międzyszkolnego Turnieju Wiedzy o zdrowiu „Warto żyć zdrowo” dla uczniów klas III z ostrowskich szkół podstawowych.

d) Stanowisko ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w ramach szerzenia profilaktyki zdrowotnej współpracowało z:

- mediami lokalnymi, a w szczególności z Gazetą Ostrowską w zakresie promocji zdrowia poprzez nagłaśnianie prowadzonych przez PSSE konkursów, badań profilaktycznych oraz innych działań promujących zdrowie,
- placówkami edukacyjno-oświatowymi, medycznymi, kierownictwem PCK, komendą Ochotniczych Hufców Pracy w ramach realizowania programów profilaktycznych.

W roku 2017 udało się zrealizować zaplanowane działania: wdrażano i kontynuowano realizację programów krajowych i wojewódzkich, monitorowano działania prozdrowotne w placówkach oświatowych na terenie powiatu. Realizowano interwencje nieprogramowe, uczestnicząc w akcjach i imprezach promujących zdrowy styl życia. Organizowano festyny dla dzieci oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej, pracowników zakładu pracy, młodzieży gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej.

SYSTEM JAKOŚCI W NADZORZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim pracuje w oparciu o wymagania i zalecenia normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”.

Systemem jakości kieruje Główny Specjalista ds. Systemu Jakości, który współpracuje z pełnomocnikami ds. Systemu Jakości z poszczególnych sekcji.

Dyrektor PSSE w Ostrowie Wielkopolskim określa politykę jakości w której deklaruje, że wprowadzony system zarządzania jakością przyczynia się do:

1. Kompetentnego, terminowego i rzetelnego załatwiania spraw,
2. Wzrostu zaufania Klientów do świadczonych usług przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim,
3. Podnoszenia kwalifikacji pracowników poprzez systematyczne uczestnictwo w szkoleniach.

Cele mierzalne dla Stacji na dany rok wyznaczane są odrębnie przez Dyrektora podczas corocznego przeglądu zarządzania, w trakcie którego Dyrektor dokonuje oceny przydatności, adekwatności, skuteczności i efektywności systemu zarządzania jakością.

Podstawowymi dokumentami opisującymi system zarządzania jakością są: Księga Jakości, procedury ogólne systemu zarządzania jakością oraz instrukcje robocze.

Obieg dokumentów w Powiatowej Stacji odbywa się w oparciu o Instrukcję Kancelaryjną, natomiast archiwizowanie dokumentów w oparciu o „Instrukcję o organizacji i zakresie działania składnicy akt”.

Praca w Oddziale Nadzoru oraz na samodzielnych stanowiskach pracy odbywa się w oparciu o procedury ogólne i instrukcje oraz o procedury kontroli.

Jednym z głównych zadań Oddziału Nadzoru jest wykonywanie czynności kontrolnych, które to oddział wykonuje zgodnie z udokumentowaną procedurą kontroli – „Sposób wykonywania kontroli w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń” PT/01 – procedura powyższa dotyczy Sekcji: Epidemiologii, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Sekcja Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku oraz Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wykonują czynności kontrolne w oparciu o procedury kontroli napisane indywidualnie dla każdej komórki.

Funkcjonowanie systemu jakości oceniane jest w drodze auditu wewnętrznego, który przeprowadzony został w roku 2017 w miesiącu grudniu. Auditorzy nie stwierdzili żadnej niezgodności z polityką jakości i procedurami.

SYSTEM JAKOŚCI W LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII

Od dziewięciu lat Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim posiada akredytację na wykonywanie badań w kierunku *Salmonella* i *Shigella* u osób zdrowych, u osób chorych oraz badań oceniających skuteczność procesów sterylizacji. W roku 2017 głównym celem Laboratorium było utrzymanie akredytacji PCA na deklarowanym poziomie. Kompetencje do wykonywania tych badań, a tym samym utrzymanie akredytacji zostały potwierdzone w trakcie auditu przeprowadzonego w październiku 2017 roku przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie. Auditorzy nie stwierdzili żadnej niezgodności z polityką jakości i procedurami.

W 2017 roku Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii wykonało następujące badania:

1. nosicielstwo pałeczek *Salmonella* i *Shigella* u osób pracujących lub podejmujących pracę w kontakcie z żywnością – 9169 badań,
2. zakażenia przewodu pokarmowego wywołane przez chorobotwórcze pałeczki jelitowe z rodziny Enterobacteriaceae – 101 badań,
3. badania ozdrowieńców i nosicieli po zachorowaniu wywołanym przez pałeczki *Salmonella* – 200 badań,
4. pasożyty przewodu pokarmowego – 216 badań,
5. ocena skuteczności procesu sterylizacji – 1026 badań.

Kontrola wewnętrzna dotycząca metod badawczych odbywa się 1 raz w kwartale w zakresie próbek kontaminowanych szczepami wzorcowymi, 1 raz w miesiącu w zakresie badań równoległych i codziennie w zakresie badań powtórzonych.

Kontrola dotycząca czystości powietrza, czystości powierzchni roboczej oraz jałowości naczyń ze względu na prawidłowe wyniki w kolejnych latach jest prowadzona co dwa miesiące.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii zbiera informacje zwrotne od klientów w postaci ankiet anonimowych. W ankietach brak jest negatywnych ocen pracy Laboratorium przez klientów, przeważają oceny bardzo dobre.

W minionym roku Laboratorium zostało wyposażone w nową szafę chłodniczą i nową cieplarkę. Zakupiony został ponadto program do obsługi klientów. Program usprawnia obsługę punktu przyjęć, minimalizuje ryzyko błędów popełnianych podczas rejestracji próbek i ułatwia pisanie sprawozdań z badań laboratoryjnych.